МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

ФАКУЛЬТЕТ БУДІВНИЦТВА, АРХІТЕКТУРИ ТА ДИЗАЙНУ
(повне найменування інституту, факультету)

КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
(повне найменування кафедри)

Пояснювальна записка
до дипломного проєкту (роботи)
магістра
(ступінь вищої освіти)

на тему УПРАВЛІННЯ ЗАКУПІВЛЯМИ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ (ЕНЕРГОНОСІЇВ) ДЛЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Виконала: студентка 2 курсу, групи БАДз-410м

Спеціальності 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(код і найменування спеціальності)

Данько А.А.
(прізвище та ініціали)

Керівник Ткаченко А.М.
(прізвище та ініціали)

Рецензент
(прізвище та ініціали)

2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут, факультет Фізико-технічний інститут, факультет будівництва, архітектури та дизайну
Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Ступінь вищої освіти магістр
Спеціальність 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(код і найменування)
Освітня програма (спеціалізація)_____
(назва освітньої програми (спеціалізації)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
професор Ткаченко А.М.
«_____» _____20___року

З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТА(КИ)

Данько Аліна Анатолійвна
(прізвище, ім'я, по батькові)
1. Тема проєкту (роботи) УПРАВЛІННЯ ЗАКУПІВЛЯМИ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ (ЕНЕРГОНОСІЇВ) ДЛЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ
керівник проєкту (роботи) Ткаченко Алла Михайловна
_____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом закладу вищої освіти від «_____»_____20_____року №___
2. Строк подання студентом проєкту (роботи)_____
3. Вихідні дані до проєкту (роботи)_____
_____
_____
_____
_____
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)_____
_____
_____
_____
_____
_____
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
_____
_____
_____
_____

6. Консультанти розділів проєкту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання

7. Дата видачі завдання «_____» _____20___року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

з/п	Назва етапів дипломного проєкту (роботи)	Строк виконання етапів проєкту (роботи)	Примітка

Студент(ка) _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник проєкту (роботи) _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Магістерська робота: 100 с., 10 табл., 7 рис., 64 джерела.

Об’єктом дослідження є процес управління закупівлями матеріальних ресурсів, електричної енергії (енергоносіїв) для бюджетних установ.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні підходи до процедур здійснення закупівлі електроенергії (енергоносіїв) за бюджетні кошти для бюджетних установ.

Метою магістерської роботи є розробка теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо управління закупівлями електроенергії (енергоносіїв) за рахунок бюджетних коштів для бюджетних установ.

Методи дослідження: опис, синтез, системний підхід, графічні методи, економіко-статистичні методи, балансовий метод, порівняльний аналіз.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти, статистичні дані, наукові напрацювання вітчизняних та зарубіжних вчених з зазначеної проблеми; довідково-інформаційні видання.

Наукова новизна одержаних результатів полягає: в удосконалені методичного підходу до організації процедур закупівель, теоретичних положень і розробці практичних рекомендацій щодо управління закупівлями електроенергії для бюджетних установ.

Запропоновано організаційно-економічні заходи щодо підвищення рівня професіоналізації в сфері державних закупівель, необхідних для забезпечення ефективного використання державних коштів.

Забезпечення ефективної системи управління закупівлями електричної енергії (енергоносіїв) за кошти державного бюджету допоможе заощаджувати фінансові ресурси.

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ, ПРОЦЕДУРА ЗАКУПІВЕЛЬ, УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ЗАКУПІВЛЯМИ, БЮДЖЕТНА УСТАНОВА, СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННИХ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ, РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ.

ЗМІСТ

ВСТУП ……6
1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ……..…9
1.1. Роль, суть, завдання здійснення закупівель матеріальних ресурсів за рахунок державного бюджету ……9
1.2. Особливості проведення державних процедур закупівель ……....13
1.3. Управління закупівлями електричної енергії (електроносіїв) за бюджетні кошти…….…22
Висновки до першого розділу…….....30
2. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ ДЕПАРТАМЕНТУ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ……..34
2.1. Загальні характеристики Департаменту освіти і науки Запорізької міської ради.....34
2.2. Аналіз закупівель електроенергії Департаменту освіти і науки Запорізької міської ради …….....35
2.3. Аналіз закупівель електроенергії Територіального відділу освіти Олександрівського району департаменту освіти і науки Запорізької міської Ради ……42
Висновки до другого розділу…….....46
3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ПРОЦЕСІВ ЗАКУПІВЕЛЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ЗА КОШТИ ДЕРЖАВИ……48
3.1. Удосконалення електронних державних закупівель системи «PROZORRO»……..48
3.2. Пропозиції щодо удосконалення нормативно-правової бази державних закупівель електроенергії бюджетними установами…….....
3.3. Обґрунтування доцільності державних закупівель електричної енергії на прикладі Територіальний відділ освіти Олександрівського району департаменту

освіти і науки Запорізької міської Ради підпорядкована Департаменту ……56
Висновки до третього розділу…….....60.
4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ……..62
4.1. Аналіз потенційних небезпек та заходи з охорони праці……62
4.2. Заходи по забезпеченню безпеки ……65
4.3. Заходи з виробничої санітарії і гігієни праці……68
4.4. Заходи з пожежної безпеки……73
4.5. Евакуаційні заходи щодо працівників та населення відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України……...75
ВИСНОВКИ…….....79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....84
ДОДАТКИ……..……92

ВСТУП

На сьогоднішній час ринок державних закупівель має багато проблем та рівень його розвитку є набагато нижчим від того, що склався в інших країнах з багаторічними ринковими традиціями.

Проте для прискорення процесу вдосконалення процедур закупівель потрібно вивчити впровадити світовий досвід, із дотриманням основних принципів здійснення державних закупівель, розвитку науково-методичних засад, методів і прийомів проведення торгових операцій. Держава є найбільшим ринковим агентом, який здійснює закупівлі товарів (робіт, послуг) за рахунок Державного бюджету. Ефективність використання державних коштів залежить від застосовування відповідних механізмів, провідне місце серед яких займає фінансово-економічний механізм державних закупівель, котрий є складовим фінансового механізму економіки країни та відіграє особливе значення в реалізації фінансової і, зокрема,бюджетної політики держави.

Фінансово-економічний механізм державних закупівель завжди має пріоритетне значення в реалізації соціально-економічної політики держави. Проблеми організаційно-правового функціонування ринку державних закупівель досліджували у своїх наукових працях такі вітчизняні і зарубіжні вчені та фахівці, як В. Карасьова, З. Максименко, Н. Ткаченко, Р. Маланій, М. Вишневський, О. Пономаренко, В. Смірнов, В. Смиричинський, Н. Несторович, В.Малочка,Т.Уіслон. Докладні дослідження щодо сутності, структури і дії фінансового механізму, економічного механізму та фінансово-економічного механізму знайшли своє відображення у працях таких вчених, як М. Артус, І. Балабанов, А. Єпіфанов, О. Ковалюк, М. Крупка, С. Льовочкін, В. Москаленко, В. Опарін, А. Поддєрьогін, В. Сенчагов, А. Шеремет, С. Ярошенко.

Мета роботи. Метою роботи є: розгляд системи закупівель матеріальних ресурсів, як електрична енергія за рахунок державних коштів, розробка науково-методичних підходів та практичних рекомендацій щодо формування фінансово-економічного механізму державних закупівель на засадах ефективності і

конкурентоспроможності, вивчення методів здійснення аналізу та контролю ефективності здійснення процесу закупівлі послуг, робіт та товарів за рахунок державних коштів.

Для досягнення мети дослідження було поставлено і вирішено такі задачі:

– визначити сутність та роль закупівель за державні кошти в реалізації програм розвитку держави, уточнити та систематизувати класифікаційні ознаки закупівель;

– удосконалити понятійно-категоріальний апарат закупівель за державні кошти;

– проаналізувати основні етапи розвитку ринку закупівель, принципи здійснення закупівель та визначити особливості застосування різних моделей закупівель;

– обґрунтувати сутність, основні функції, структуру фінансово-економічного механізму закупівель та запропонувати рекомендації щодо розвитку цього механізму на основі удосконалення конкурентних процедур закупівель;

– здійснити оцінку і аналіз показників ефективності фінансово-економічного механізму закупівель;

– розглянути проблемні аспекти та обґрунтувати напрямки удосконалення державного регулювання у сфері закупівель за державні кошти;

– розробити рекомендації щодо організації ефективного державного фінансового контролю та координації дій у сфері закупівель за рахунок державних коштів;

– запропонувати науково-методичний підхід до комплексної оцінки ефективності здійснення закупівель за рахунок державного бюджету.

Об'єктом дослідження є економічні відносини, які виникають у процесі здійснення закупівель товарів, робіт та послуг за рахунок державних коштів.

Предмет дослідження – теоретичні основи та науково-методичне забезпечення формування фінансово-економічного механізму

конкурентоспроможного ринку закупівель товарів,як електрична енергія за рахунок державних коштів.

Методи дослідження. Методологічною базою дослідження є фундаментальні положення економічної теорії, теорії фінансів, праці вітчизняних та зарубіжних вчених з проблем закупівель товарів, робіт та послуг за рахунок державних коштів.

У процесі дослідження використовувались наступні методи: порівняльний і статистичний аналізи, метод логічного узагальнення – для аналізу стану ринку закупівель; індукції та дедукції, аналізу та синтезу – при дослідженні економічних відносин між державою та іншими суб’єктами внаслідок функціонування фінансово-економічного механізму закупівель за рахунок державного бюджету; економіко-математичні, за допомогою яких розроблено методичні підходи до оцінки ефективності фінансово-економічного механізму закупівель за державні кошти.

Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативно-правові акти України, дані Державного комітету статистики України, інформаційні та офіційні матеріали Міністерства економіки України та Департаменту публічних закупівль, ДП «ПРОЗОРРО», Державної аудиторської служби, Антимонопольного комітету України, звітні дані Міністерства фінансів України, джерела міжнародних фінансових організацій, наукові праці і монографії вітчизняних і зарубіжних економістів, періодична спеціалізована наукова література, видавниці матеріали, статі які розміщені в періодичних виданнях України, в тому числі які розміщених в мережі інтернет.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

1.1. Роль, сутність, завдання здійснення закупівель матеріальних ресурсів за рахунок державного бюджету

На сьогодні Україна проводить активне реформування національної економіки в цілому, в тому числі, реформування системи державних закупівель та закупівель електричної енергії [1-5]. Значні досягнення, що відбулися за цей час можна ідентифікувати за такими напрямами [5, 6]: система державних закупівель; система незалежного зовнішнього фінансового контролю; податкова система; система управління державними інвестиціями; забезпечення доступу громадськості до інформації з питань бюджету [5, 6]. Обсяг таких операцій становлять значну частину державних витрат, що здійснюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування на забезпечення суспільних потреб та власної діяльності. Реформування система управління державними фінансами (далі – СУДФ), яка в загальному розумінні являє собою взаємопов'язаний комплекс заходів, інструментів, а також фінансових інститутів, що забезпечують стабільне і ефективне функціонування державної фінансової системи в цілому і її окремих ланок, які сприяють вирішенню державних та регіональних/місцевих соціальних завдань і проблем, а також розвитку реального сектора економіки, який триває вже більше десяти років [7].

Серед функцій системи управління державними фінансами функції аналізу. Традиційно до основних елементів управлінської системи відносять:

– суб'єкт управління, тобто джерело керуючого впливу, той, хто управляє, виконує функції керівництва і впливає на об'єкт з метою переведення його у новий стан;

– об'єкт управління, тобто те, на що спрямовано керуючий вплив суб'єкта; що функціонує під цим впливом;

– керуючий вплив, тобто комплекс цілеспрямованих і організуючих команд, заходів, прийомів, методів, за допомогою яких здійснюється вплив на

об'єкт і досягаються реальні зміни у ньому; зворотні зв'язки, тобто інформація для суб'єкта про результативність керуючого впливу та зміни в об'єкті [7]. Основною метою здійснення публічних закупівель є задоволення суспільних потреб [8, с.224].

Поняття «державні закупівлі» визначаються як система замовлення державним сегментом товарів, робіт, послуг, що є об’єктивно необхідними для повноцінної реалізації програм розвитку та економічного зростання держави, за завчасно оголошеними умовами конкурсу, які передбачають виконання визначених умов на принципах добросовісної конкуренції серед учасників торгів з метою забезпечення ефективності та максимальної економії грошових коштів для їх замовника [9, с. 58].

Реформування, удосконалення процесів державних, публічних закупівель мають важливу роль для розвитку державної економікі.

Публічні закупівлі забезпечують розвиток та функціонування стратегічних галузей економіки, системи національної безпеки, охорони здоров’я, освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, дотримання порядку і т.п. За допомогою публічних закупівель державний сектор здатен задовільнити свої потреби в товарах, роботах та послугах за рахунок виділених бюджетних коштів. Тобто, інститут публічних закупівель дає можливість державі за допомогою залучення приватного сектора надати суспільству всі необхідні соціальні послуги, таким чином, що повноцінне виконання державою свої функцій та нормальне функціонування суспільства є неможливим без наявності публічних закупівель . Важливою ідеєю наведених визначень є публічно-правовий характер закупівель, які використовуються державою для регулювання економіки та розв’язання соціально значущих завдань. Деталізуючи останнє, варто зазначити, що держава без залучення приватного сектора об’єктивно не здатна виконати всі завдання, які поставило перед нею суспільство. Водночас очевидним постає висновок про те, що публічні закупівлі є механізмом перерозподілу бюджетних коштів. Так, держава залежно від політичних пріоритетів розподіляє кошти між державними органами, а також установами, підприємствами, організаціями

державної форми власності, які зобов'язані виконувати ті чи інші соціально значущі завдання. Відтак, публічні закупівлі покликані забезпечити ефективне використання бюджетних коштів та максимально якісне виконання замовниками(бюджетними установами) своїх завдань [10, С.188].

Сутність – при здійсненні державних закупівель передбачається виконання державою різноманітних функцій, орієнтованих на підвищення керованості, запобігання неконтрольованому зростанню витрат, скороченню видатків державного бюджету, управління матеріальними потоками за умови відповідності їх ринковим відносинам. Шляхом укладання державних договорів про закупівлю вирішують соціально-економічні проблеми, забезпечують проведення наукових досліджень, створення і впровадження новітніх технологій і розробок [11, с. 85-86].

Сучасними заходами запобігання корупції у сфері публічних закупівель в Україні, як і в міжнародній практиці, визнано здійснення публічних закупівель через електронну інформаційно-телекомунікаційну систему ProZorro. Дана система забезпечує проведення процедур закупівель, створення, розміщення, оприлюднення та обмін інформацією і документами в електронному вигляді з метою запобігання корупції шляхом збільшення прозорості ринку та створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель для отримання найкращої пропозиції. Певною мірою система «ProZorro» стала тим інструментом, який «зламав» усталені протиправні схеми, змушуючи всіх учасників закупівельного процесу організовувати все в іншому, затвердженому державою, форматі. Переведення закупівель в електронний формат надає змогу виявити корупційні процеси та схеми на усіх етапах проведення публічних закупівель та протидіяти їм [12, с.100].

Публічні закупівлі забезпечують розвиток та функціонування стратегічних галузей економіки, системи національної безпеки, охорони здоров'я, освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, дотримання порядку і т.п. За допомогою публічних закупівель державний сектор здатен задовільнити свої

потреби в товарах, роботах та послугах за рахунок виділених бюджетних коштів [10, с.188].

Публічні закупівлі є механізмом перерозподілу бюджетних коштів. Так, держава залежно від політичних пріоритетів розподіляє кошти між державними органами, а також установами, підприємствами, організаціями державної форми власності, які зобов'язані виконувати ті чи інші соціально значущі завдання [10, с.188].

Статтею 3 Закону України "Про публічні закупівлі" від 25.12.2015 № 922-VIII із змінінами та доповненнями від 26.06.2021 р. [13], надалі- «Закон № 922» визначено, що державними закупівлями є такі, що здійснюються юридичними особами (підприємствами, установами) за державні кошти. До їх складу відносять грошові кошти державного та бюджету органів місцевого самоврядування, державного матеріального резерву, оборонного замовлення країни, Аграрного фонду, Національного банку України, державні цільові фонди, кошти, які надаються замовникам під гарантії Кабінету Міністрів України, та ін. Державні закупівлі товарів (робіт, послуг) – це система замовлення державними органами товарів (послуг або виконання робіт), необхідних для повноцінної реалізації програм соціального розвитку та економічного зростання держави, за завчасно оголошеними умовами конкурсу, які передбачають обов'язковість дотримання принципів добросовісної конкуренції учасників закупівель з метою забезпечення ефективності та максимальної економії грошових коштів.

Головними документами, що регулють сферу вказаних відносин являється Закон України "Про публічно закупівлі" 25.12. 2015 року , далі – «Закон № 922» [13] та Закон України "Про внесення змін до деяких законів України у сфері державних закупівель щодо приведення їх у відповідність з міжнародними стандартами та вжиття заходів з подолання корупції" [14].

Механізм впровадження ефективної системи державних закупівель, економії коштів в бюджеті та контроль над ними, використовуються державою для регулювання економіки та розв'язання соціально значущих завдань.

Варто зазначити, що держава без залучення приватного сектора об'єктивно не здатна виконати всі завдання, які поставило перед нею суспільство. Публічні закупівлі є механізмом перерозподілу бюджетних коштів, де держава залежно від політичних пріоритетів розподіляє кошти між державними органами, а також установами, організаціями державної форми власності, які зобов'язані виконувати поставлені завдання.

Сутність публічних закупівель є забезпечення, ефективне використання коштів та максимально якісне виконання замовниками своїх завдань [10, с.188].

1.2. Особливості проведення державних процедур закупівель

Механізм проведення державних процедур закупівель мають в першу чергу свої особливості та несуть в собі характерні ознаки публічних закупівель, які наведені у таблиці 1.1

Таблиця 1.1 – Характерні ознаки публічних закупівель

Ознаки	Характеристика ознаки
Цільове використання коштів	закупівлі здійснюються виключно на основі бюджетних призначень і на виконання соціально значущих завдань, покладених на замовник
Нормативна урегульованість	замовники мають право здійснювати закупівлі здійснюються виключно у формі та у спосіб згідно законодавству України за процедурою чітко вираженого адміністративного характеру
Конкурсний характер	закупівлі мають бути здійснені на конкурсній та прозорій основі без будь-яких проявів дискримінації
Економічна доцільність	метою забезпечення економії бюджетних коштів та запобіганням прояву корупції, замовники зобов'язані обрати того з учасників закупівель, який запропонував найнижчу ціну за свої товари, роботи, послуги за умов повної відповідності заявленим кваліфікаційним критеріям
Інструмент економічної політики	за допомогою публічних закупівель та товарних інтервенцій держава може формувати рівень попиту та пропозиції на національному ринку тієї чи іншої продукції. Економічна доцільність

Джерело: узагальнено на підставі [7, с.5] , [10, с.189]

Отже повноцінне виконання державою своїх функцій та нормальне функціонування суспільства є неможливим без наявності публічних закупівель та презентує такий склад рис публічних закупівель (таблиця 1.1).

Отже інститут адміністративного права, що визначає процес реалізації державного замовлення, який полягає в придбанні державними придбання

замовником товарів, робіт і послуг порядку, за найбільш вигідними ринковими умовами з метою задоволення публічного інтересу , в в першу чергу суспільних потреб [7, с.5].

Особливість побудови фінансово-економічного механізму визначають його принципи. Ключовим елементом фінансово-економічного механізму державних закупівель є бюджетна політика; суб'єктами механізму – суспільство, державні організації та установи, розпорядники державних коштів, інструментів і важелів. Базуючись на цьому, пропонуємо схему побудови фінансово-економічного механізму державних закупівель (рисунок 1.1).

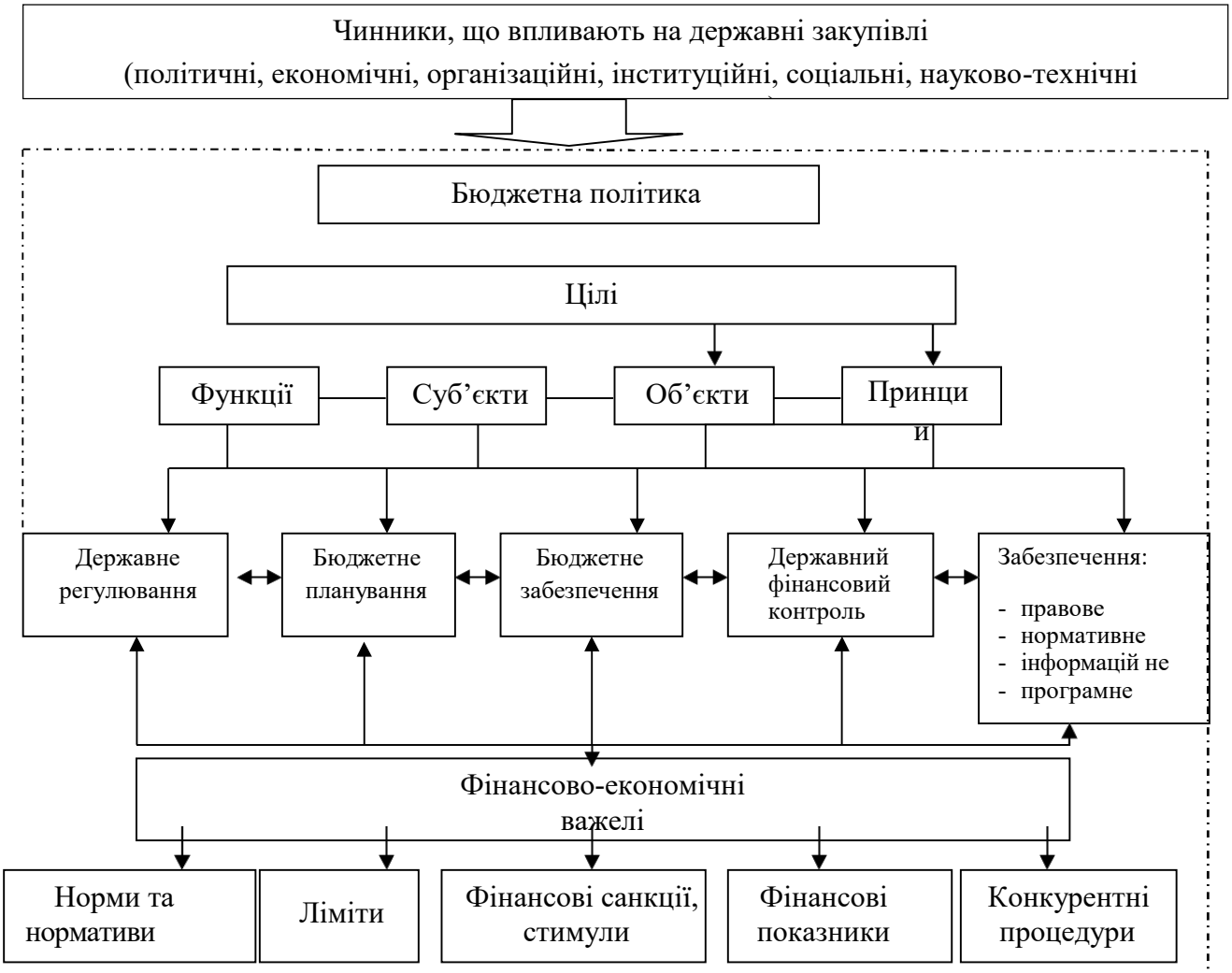

Рисунок 1.1 – Фінансово-економічний механізм державних закупівель [15, 16]

Визначення основних понять у сфері державних закупівель, регламентується ст. 1 Розділу І Закону № 922 [14].

Публічна закупівля (тендер) – це придбання Замовником товарів, послуг або робіт в постачальника, які проводяться в електроній системі закупівель Prozorro, шляхом розміщення інформації та заповнення електрони полів на одному з авторизованих електронних майданчиків. Тобто, тендер – це конкурс, де змагаютьсяя кілька компаній на конкурентних засадах на право постачати товар, проводити роботи або надавати послуги. Тендери можуть проводитися у вигляді відкритих торгів, відкритих торгів з публікацією англійською мовою, торгів з обмеженою участю, укладення рамкових угод, та інших.

Уповноважений орган у сфері у сфері публічних та державних закупівель є Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, далі- «Мінекономрозвитку», який затверджений, як центральний орган виконавчої влади що здійснює державну політику у сфері публічних закупівель [17].

Електрона системі закупівель Prozorro, (далі – електрона система) це інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує проведення процедур закупівель, створення, розміщення, оприлюднення та обмін інформацією і документами в електронному вигляді, до складу якої входять веб-портал Уповноваженого органу, авторизовані електронні майданчики, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією та документами, згідно стаття 1 Закону № 922. Згідно з порядком функціонування системи адміністратор системи (далі – адміністратор) – юридична особа, визначена Мінекономрозвитку відповідальною за забезпечення функціонування та наповнення, контроль, функціонування веб-порталу[18], згідно наказу якого інформаційно-телекомунікаційну систему “Prozorro” [19] за окремою адресою в мережі Інтернет [20]. Державне підприємство “ПРОЗОРРО”є відповідальним за забезпечення функціонування та наповнення веб-порталу електроної системи. Поряд з цим, користувач мається на увазі учасник закупівлі- постачальник товарів, надавач послуг, виконавець робіт замовнику, а органи контролю та скарження публічних закупівль - органи, які уповноважені здійснювати контроль у сфері закупівель, і Казначейство та його територіальні органи в межах своїх повноважень та інші заінтересовані особи.

Таким чином, оскільки відповідальним за забезпечення функціонування та наповнення веб-порталу є ДП “ПРОЗОРРО”, щодо технічних питань роботи авторизованих майданчиків, користувачам системи необхідно звертатись до зазначеного підприємства, як адміністратора системи [19].

Об`єкти та суб`єкти здійснення державних закупівель.

Об’єкти державних закупівель – товари, роботи та послуги,які необідно придбати замовнику. Товар – продукція, об’єкти будь-якого виду та призначення, у тому числі сировина, вироби, устаткування, технології, інші предмети згідно статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі».

Послуги – будь-який предмет закупівлі, крім товарів і робіт, таких як транспортні послуги, освоєння технологій, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування тощо.

Роботи – це роботи такі як проектування, будівництво нових, розширення, реконструкція, капітальний ремонт та інші послуги згідно п. 22 статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі».

Суб`єкти деравних закупівель- це замовники та учасники закупівель. Поняття замовників регулються ст.2 Закону № 922, цє юридичні особи, які є підприємствами, установами, організаціями та їх об’єднання, які забезпечують потреби держави або територіальної громади. Це органи державної влади (органи законодавчої, виконавчої, органисудової влади) та правоохоронні органи держави, державні, комунальні організації та підприємства, Пенсійний фонд України, страхові фонди з страхування та інші.

Звичайні замовники – це юридична особа є розпорядником, одержувачем бюджетних коштів, органи державної влади, органи місцевого самоврядування або інші замовники у статутному капіталі юридичної особи державна або комунальна частк акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків.

Замовники монополісти – юридична особа та/або суб’єкти господарювання, є розпорядником, одержувачем бюджетних коштів , який діє в окремих сферах господарювання в таких сферах як: забезпечення транспортування, зберігання (закачування, відбору) газу, забезпечення виробництва, передачі, розподілу,

купівлі-продажу, постачання електричної енергії споживачам, транспортування та постачання теплової енергії споживачам, постачання питної води та інші, що визначені у абз. 3 ч. 1 ст. 2 Закону № 922 [13].

Учасники закупівель у закупівлі мають право брати участь фізичні особи, фізичні особи-підприємці та юридичні особи, у тому числі нерезиденти, які подали замовнику свої пропозицію через авторизовану систему, як Постачальник товарів(послуг), іменуються далі як Учасники закупівель.

Для участі у процедурах закупівель учасники-Постачальники повинні відповідати кваліфікаційним критеріям, згідно ст. 16. Закону №922.

Перевірити чи є підприємство Замовника, якому необхідно проводити Закупівлі в рамках дії Закона можна у Додатку 2.

Вся закупівля здійснюється відповідно до річного плану Замовника. Річний план, додаток до річного плану та зміни до них безоплатно оприлюднюються на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель протягом п’яти днів з дня їх затвердження. Тендерні процедури закупівлі не можуть проводитися до/без оприлюднення оголошення плану та оголошення про проведення процедури закупівлі на веб-порталі Уповноваженого органу.

Процедура закупівлі за державні кошти починається із публікації плану закупівлі Замовником, де зазначає назву ,код закупівлі, вартість, кількість та та плановий період майбутньої закупівлі.

Класифікатор ДК 021:2015. CPV – це єдиний закупівельний словник, найактуальнішій версії якого присвоєно код ДК 021:2015. Як і інші системи класифікації, CPV структуровано таким чином, що товари, роботи і послуги згруповано за відповідними категоріям.

Поки настає час проведення закупівлі, Замовник оголошує про початок закупівлі системі електроній закупівель, щляхом оприлюднення оголошення про проведення процедури закупівель (торгів) Замовником (обов’язково завантаження в систему протокол-рішення Замовника про такій намір). Відповідно на цій стадії Замовник обирає відповідну процедуру закупівлі, згідно вартісних меж бюджету закупівлі , згідно ст.3 Закону № 922 [13].

Розглянути основні типи процедур закупівель, згідно вартісного порогу (очикуваної вартісті закупівлі), які є необхідною для закупівлі товарів, робіт та послуг за державні кошти Замовником надані у Додатку 3.

Оголошення про проведення процедури закупівлі в установлені строки , згідно ст. 10 Закону № 922, обов'язково додатково оприлюднюються на веб-порталі Уповноваженого, якщо очікувана вартість закупівлі перевищує суму, еквівалентну: для товарів і послуг – 200 тис грн для звичайних замовників (1 млн.грн для замовників монополістів), для робіт- 1,5 млн грн. для звичайних замовників (5 млн грн. для монополістів.)

Для товарів і послуг вартість закупівлі який більше 133 тис евро проводятся відкриті торги з публікацією англійською мовою згідно ст. 30 Закону № 922 [13].

Для робіт- вартість закупівлі яких більше 5 150 тис. евро проводятся торги з публікацією англійською мовою, згідно ст. 30 Закону [13].

У відповідності з новим законом України "Про публічні закупівлі», закупівля матеріальних ресурсів за державні кошти може здійснюватися шляхом застосування однієї з вищезгаданих 7 процедур закупівель.

Існує 7 (сім) процедур закупівлі: відкриті торги (відкриті торги з публікацією англійською мовою) – основна процедура закупівлі, яка передбачає можливість участі усіх зацікавлених осіб. Для того, щоб процедура відбулася, необхідно, щоб до замовника послуг надійшло щонайменше дві тендерні пропозиції від 2х учасників.

Конкурентний діалог – процедура, яка обирається тоді, коли замовник не може встановити чітких запитів з обсягу чи виду робіт.

Переговорна процедура закупівлі – неконкурентна процедура закупівлі товарів і послуг від 200 тис. грн. і робіт вартістю понад 1,5 млн. грн., яку замовник може застосувати виключно за наявності підстав для цього.

Торги з обмеженою участю – нова конкурентна процедура закупівель, що передбачає попередній кваліфікаційний відбір учасників і проходить у два етапи. Використовувати торги з обмеженою участю можна при закупівлі товарів і послуг від 133 тис. євро, або робіт від 5 млн. 150 тис. євро.

Переговорна процедура для потреб оборони – заснована для гарантованого забезпечення потреб оборони в особливий період, у період проведення антитерористичної операції, у період введення надзвичайного стану, якщо очікувана вартість рівна, чи перевищує 200 тис. грн для товарів і послуг, для робіт – 1,5 млн. грн.

Еско-процедура – зосереджена на скорочення витрат і використання житлово-комунальних та паливно-енергетичних ресурсів. Постачальник фінансує закупівлю, а кошти йому повертаються з часом, завдяки щорічній оплаті певного відсотку з коштів, які зекономив замовник.

Рамкова угода – дозволяє Замовникам бюджетною установою і Постачальникам отримати надійних партнерів для довготривалої співпраці. Замовник.

Також закупівлю Замовником можна провести шляхом спрощеної закупівлі, або альтернативною закупівлечею через електроний каталог Prozorro Market, (далі е-каталог) або щляхом укладання «прямого договору» тобто звіт про договір про закупівлю– неконкурентна та проста процедура закупівлі, вартість товарів і послуг яких не перевищує 50 тис. гривень для звичайних замовників та до 200 тис.грн.

Спрощена закупівля для бюджетної установи - це новий вид закупівлі процедурою .Проста та швидка закупівля до 7-10 днів. Особливість що Замовник не може вимагати в учасника наявність фінансової гарантії . Ця закупівля регулюється ст . 14 Закону № 922 [13].

Після обрання типи процедури закупівлі Замовником, необхідно розробити та тендерну документацію, де обов’язкого зазначаються уся важлива інформація для Постачальника, щоб зрозуміти технічні та інші вимоги замовника, а саме таких як період постачання товару, кількість, терміни, строки оплати, та інші особливості до закупівлі, в свою чергу які є обов’язковимдо оприлюднення єдиній електронній системі з врахуванням термінів, відповідно до вимог ст. 30 Закону № 922 [13].

Пошук постачальників продукції замовником здійснюється шляхом публікації оголошення про закупівлю на електронному майданчику системи Prozorro. Базуючись на цьому, пропонується переглянулти схему фукціонування еоектроної системи механізму державних закупівель на рисунку 1.2.

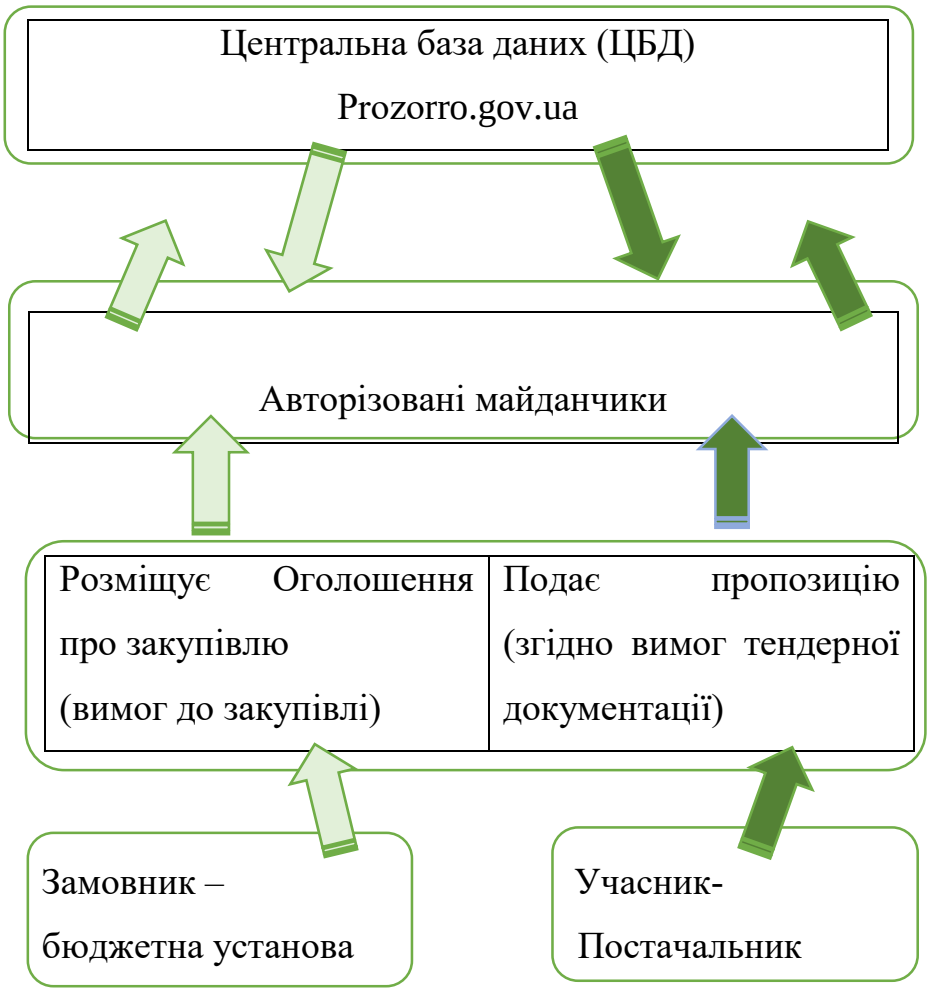

Рисунок 1.2 – Схема фукціонування електроної системи механізму державних закупівель [13]

Публікується оголошення про закупівлю замовником на майданчиках, авторизованих системою Prozorro. До оголошення замовник мусить прикріпити тендерну документацію, в якій прописує кваліфікаційні критерії, характеристику предмету закупівлі, критерії оцінки тендерних пропозицій. Оголошення потрібно подавати заздалегідь, залишаючи підприємцям та юридичним особам достатньо часу на збір та подання тендерної документації. Також оголошення

можна дублювати в засобах масової інформації або на сайті бюджетної установи за бажанням.

Якщо розглідати строки у публічних закупівлях, то відповідно кожна процедура містить етапи, між якими є термін для тих, чи інших дій замовника й учасника. Дані етапи, незалежно від процедури, ті самі, проте в залежності від процедури змінюється їх порядок та виділений на нього час (термін)., зазначені у ст. 10 Закону № 922 [13].

Так Закон України “Про публічні закупівлі” установлює правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади.

Договір та істотні умови договору про закупівлю_не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції за результатами аукціону (у тому числі ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі (частина четверта статті 41 Закону). Відповідно до пункту 30 частини першої статті 1 Закону тендерна пропозиція – пропозиція щодо предмета закупівлі або його частини (лота), яку учасник подає замовнику відповідно до вимог тендерної документації,яка повинна містити перелік складових, визначених частиною другою статті 22 Закону, зокрема проект договору про закупівлю з обов'язковим зазначенням порядку змін його умов.

Таким чином, замовник укладає договір про закупівлю з учасником-переможцем відповідно до вимог тендерної документації (в т. ч. вимог щодо умов оплати) та пропозиції учасника-переможця. Так, згідно з частиною першою статті 49 Бюджетного кодексу України [17], (далі - БК) розпорядник бюджетних коштів після отримання товарів, робіт і послуг відповідно до умов взятого бюджетного зобов'язання приймає рішення про їх оплату та надає доручення на здійснення платежу органу Казначейства України, якщо інше не передбачено бюджетним законодавством та нормативними актами України.

Контроль державних закупівель – це систематичне спостереження за розпорядником державних коштів у процесі придбання ним товарів, робіт, послуг належної якості, яке здійснюють уповноважені суб’єкти .В залежності від

періодичності, з якою такий контроль проводиться, його можна поділити на такі види: попередній, поточний, наступний.Його мета — встановити правильність, законність і економічну доцільність здійснених господарських операцій, виявити вади в роботі підприємства. Умовну класифікація органів контролю в сфері публічних закупівель в Україні можемо переглянути у додатку 1.

Контроль і моніторинг за законністю публічних закупівель та освоєнням бюджетних коштів є запобіжними заходами неефективному використанню коштів, необґрунтованим рішенням і діям замовниківПеревірка державних закупівель полягає у документальному та фактичному аналізі дотримання підконтрольними установами законодавства про державні закупівлі.

Структура державних закупівель за походженням переможця торгів у 2015-2019 рр. наведена в табліці 1.2.

Таблиця 1.2 – Структура державних закупівель за походженням переможця торгів у 2015-2019 рр.

Рік	Вітчизняні		Іноземні		Всього закупів
	одиниць	%	одиниць	%	
2015	49842	99,7	149	0,3	49991
2016	38643	99,9	48	0,1	38691
2017	57698	99,9	87	0,1	57785
2018	36380	99,8	85	0,2	36465
2019	31758	99,9	36	0,1	31793

Наведена інформація розкриває структуру державних закупівель яка за останні роки стає меншою із-за недосконалості національного законодавства.

1.3. Управління закупівлями електричної енергії (електроносіїв) за бюджетні кошти

Основними умовами функціонування і розвитку будь-якого ринку є достатня кількість товару (достатній обсяг послуг), свобода вибору, обміну, купівлі-продажу товару (послуг), зміна ціни відповідно до пропозицій і попиту,

наявність конкуренції [24, с. 245], [26, с. 93].

Для розуміння особливостей Управління закупівлями електричної енергії треба дослідити особливості сучасного стану управління та розвитку енергоринку України.

Починаючи огляд українського ринку електроенергії, відзначимо, що саме поняття «ринок» визначається як сукупність економічних відносин, заснованих на взаємній згоді між суб'єктами ринку з приводу переходу прав власності на товари або можливості отримання послуг [26, с. 93].

Основними умовами функціонування і розвитку будь-якого ринку є достатня кількість товару (достатній обсяг послуг), свобода вибору, обміну, купівлі-продажу товару (послуг), зміна ціни відповідно до пропозицій і попиту, наявність конкуренції.

Енергетичний ринок – це галузь енергетичного комплексу, що включає в себе виробництво, передачу та збут електроенергії. Енергетичний ринок є найбільш важливою галуззю енергетики, володіючи перевагами перед енергією інших видів в легкості передачі на великі відстані і розподілу між споживачами, перетворення в інші види енергії [27, с. 214].

З 1 липня 2019 року почав працювати Закон України «Про ринок електричної енергії» [28]. Введено нову модель роботи енергоринку України. Відбувся офіційний перехід на енергетичну модель країн Європейського союзу.

На енергоринку Україна пройшла довгий шлях до реформи, а саме:

– з вересня 2009 р. вступив в дію третій енергетичний пакет ЄС;

– 2015 р. початок роботи над проєктом Закону України «Про ринок електричної енергії»;

– 13 квітня 2017 р. прийнято Закон України «Про ринок електричної енергії»;

– 11 червня 2017 р. набув чинності Закон України «Про ринок електричної енергії»;

– 2018-2019 рр. внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії»;

– 1 липня 2019 р. стартувала робота нового енергоринку України [28].

Отже, у зв'язку з прийняттям Закону України «Про ринок електричної енергії» регіональним енергопостачальним компаніям заборонили одночасно виконувати функції мережевих менеджерів і продавців електроенергії. Фактично, була створена абсолютно нова ніша на ринку, яку зайняли нові постачальники електроенергії. Такі компанії клієнтоорієнтовані і можуть запропонувати споживачам більш гнучкі рішення. Починаючи огляд українського ринку електроенергії, відзначимо, що саме поняття «ринок» визначається як сукупність економічних відносин, заснованих на взаємній згоді між суб'єктами ринку з приводу переходу прав власності на товари або можливості отримання послуг [26, с. 93].

Основними умовами функціонування і розвитку будь-якого ринку є достатня кількість товару (достатній обсяг послуг), свобода вибору, обміну, купівлі-продажу товару (послуг), зміна ціни відповідно до пропозицій і попиту, наявність конкуренції.

Енергетичний ринок – це галузь енергетичного комплексу, що включає в себе виробництво, передачу та збут електроенергії. Енергетичний ринок є найбільш важливою галуззю енергетики, володіючи перевагами перед енергією інших видів в легкості передачі на великі відстані і розподілу між споживачами, перетворення в інші види енергії [24, с. 245; 27, с. 214].

До 2019 року електростанції, які виробляють електроенергію, продавали її державному підприємству ДП «Енергоринок». Вартість цієї електроенергії для кожного виду електростанцій (теплові, атомні та інші) встановлював регулятор – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг , (далі- НКРЕКП) [29].

Після придбання електроенергії у електростанцій, ДП «Енергоринок» продавав її розподільним компаніям – обласні енергопостачальні компанії, а ті, в свою чергу, – приватним споживачам і підприємствам.

Кошти за електроенергію рухалися у зворотному напрямку: сплачені по платежах гроші надходили до обласних енергопостачальних компаній, звідки

направлялися до ДП «Енергоринок», який розподіляв їх між електростанціями. У таких умовах мотивації йти на зустріч споживачам, покращувати сервіс або встановлювати гнучкіші тарифи для споживачів, в обласних енергопостачальних компаній не було. Отже, у зв'язку з прийняттям Закону України «Про ринок електричної енергії» [28] регіональним енергопостачальним компаніям заборонили одночасно виконувати функції мережевих менеджерів і продавців електроенергії. Фактично, була створена абсолютно нова ніша на ринку, яку зайняли нові постачальники електроенергії. Такі компанії клієнтоорієнтовані і можуть запропонувати споживачам більш гнучкі рішення.

Нова модель ринку електроенергії в Україні була впроваджена в два етапи. Перший розпочався з 1 січня 2019 року. Зокрема, тоді все регіональні енергопостачальні компанії були розділені на дві компанії: оператор системи розподілу (тобто, компанія, що відповідає за електромонтаж, трансформатори та інші комунікації) і компанія-постачальник (яка є посередником між енергетичним ринком і споживачем).

Другий етап впровадження ринку електроенергії в Україні стартував з 1 липня 2019 року. З цього часу докорінно змінюються відносини між головними учасниками ринку: обласними енергопостачальними компаніями та генеруючими компаніями (тобто, електростанціями).

Що стосується учасників ринку, то повний список учасників ринку електроенергії складається наступним чином [30, с. 56,]:

- виробники (АЕС, ГЕС, ТЕЦ, ТЕЦ та інші);
- постачальники електроенергії (ЕП, ПУП);
- трейдери, оператор системи передачі (ОСП);
- оператор системи розподілу (ОСР);
- оператор ринку;
- гарантований покупець і споживачі.

На рисунку 1.3 наведена структура відносин учасників нового енергетичного ринку України.

Рисунок 1.3 – Структура відносин учасників нового енергетичного ринку України

Другий етап впровадження ринку електроенергії в Україні стартував з 1 липня 2019 року. З цього часу докорінно змінюються відносини не тільки між головними учасниками ринку: обласними енергопостачальними компаніями та генеруючими компаніями (тобто, електростанціями) а з споживачами ,які є бюджетні установи, якім при закупівлях треба було враховувати Закон № 922 [24, с. 246].

Відносини на новому ринку електроенергії в Україні, що виникають між постачальниками- учасниками закупівель та споживачами електричної енергії – замовниками бюджетними установами, а саме між учасниками ринку під час здійснення купівлі-продажу електричної енергії та/або допоміжних послуг, передачі та розподілу, постачання електричної енергії споживачам регулюються наступними документами: Закон України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 № 2019-VIII [28]; Закон України «Про публічні закупівлі» від 13.04.2017 № 2019-VIII [13]; «Правила роздрібного ринку електричної енергії», затверджених постановою Національної комісії регулювання електроенергетики

та комунальних послуг України від 14.03.2018 № 312, (далі – правил ПРЕЕ) [31], Кодекс систем розподілу, затверджений постановою Національної комісії регулювання електроенергетики та комунальних послуг України від 14.03.2018 № 310 ;Кодекс системи передачі, затверджений постановою Національної комісії регулювання електроенергетики та комунальних послуг України від 14 .03. 2018 року № 309; ДСТУ EN 50160:2014 «Характеристики напруги електропостачання в електричних мережах загальної призначеності», прийнятий наказом Мінекономрозвитку від 20.05.2014 № 573; Бюджетний кодекс [17], Господарський кодекс та інші.

Далі розглянемо особливості закупівлі електричної енергії бюджетними установами на період з 1 січня 2019 року по 31 грудня 2020 року, з початку функціонування нової моделі ринку електричної енергії, а саме затвердження Закону України «Про ринок електричної енергії»[28] , обовязково з врахуванням Закону№ 922 та Бюджетного кодексу у 2019-2020 рр.

В період 2019-2020р. проводилась закупівля електроенергії бюджетними установами по переговорній процедурі закупівель з постачальником універсальних послуг, (далі – ПУП), які надавались всім побутових та малих непобутових споживачів, постачальником таких послуг також бюджетним установам незалежно від розміру договірної потужності та іншим споживачам, електроустановки яких приєднані до електричних мереж з договірною потужністю до 150 кВт.

Отже, Малий побутовий споживач- населення. Малий непобутовий споживач- юридична особа - споживач, в т.ч розпорядних бюджетних коштів, установи, електроустановки яких приєднані до електричних мереж з договірною потужністю до 150 кВт. (яка зазначається в дадатках до договору на послуги з розподілу електричної енергії, який укладається з Споживачем (юридичною особою, в т.ч. бюджетною установою) та між оператором системи розподілу. З переліком ореператорів систем розподілу елекчтричної енергії , що здійснюють тіяльність на тереторії України можна на сайті НКРЕКП [29].

Постачання електроенергії для малих непобутових (та бюджетних організацій) здійснювалось по тарифам на по універсальної послуги постачалось по фіксованому затвердженій методиці формування ціни- тарифу Регулятором-НКРЕ КП, який зобов'язаний оприлюднювати інформацію про тарифи для кожного постачальника універсальних послуг , кожен з яких закріплений на своїй території. Тобто ціну на електричну послугу бюджетна установа могла переглянути в відкритому доступі на сайті НКРЕ КП та в тому числі Постачальник універсальних послуг, зобов'язані також, згідно ліцензійних вимог та правил ПРЕЕ [30] публікувати інформацію про ціни на електричну енергію за тарифом ПУП на своєму сайті.

Отже з початку затвердження Закону України «Про ринок електричної енергії» з 2019р. в основному бюджетними установами проводились закупівлі відповідно до Закону «Про публічні закупівлі», так період 2019-2020р по перегоні процедурі закупівлі з постачальником ПУП, який законодавчо закріплений на своїй території (типчасово обходячи вимоги закони щодо конкуренції на ринку). Постачальник універсальних послуг не може відмовити побутовому та малому непобутовому споживачу, які знаходяться на території здійснення його діяльності, в укладенні договору постачання електричної енергії.

Основні типи процедур закупівель електроенергії для замовника – бюджетної установи, згідно нової моделі ринку електроенргії після затвердження закон про ринок електроенргії, наведені у Додатку 4

Переваги нової моделі енергоринку України в тому, що вона руйнує монополію обласних енергопостачальних компаній, через які страждають звичайні споживачі. Адже, обласні енергопостачальні компанії не завжди контролювали якість енергопостачання. На сучасному етапі незалежний від нього постачальник має важелі впливу і може виставляти штрафи за порушення умов поставок.

Далі переглянемо собливості роботи нової моделі енергоринку України.

Особливості роботи нової моделі енергоринку України, згідно Закону про ринок електроенрегії [28] переглянемо на рисунку 1.4.

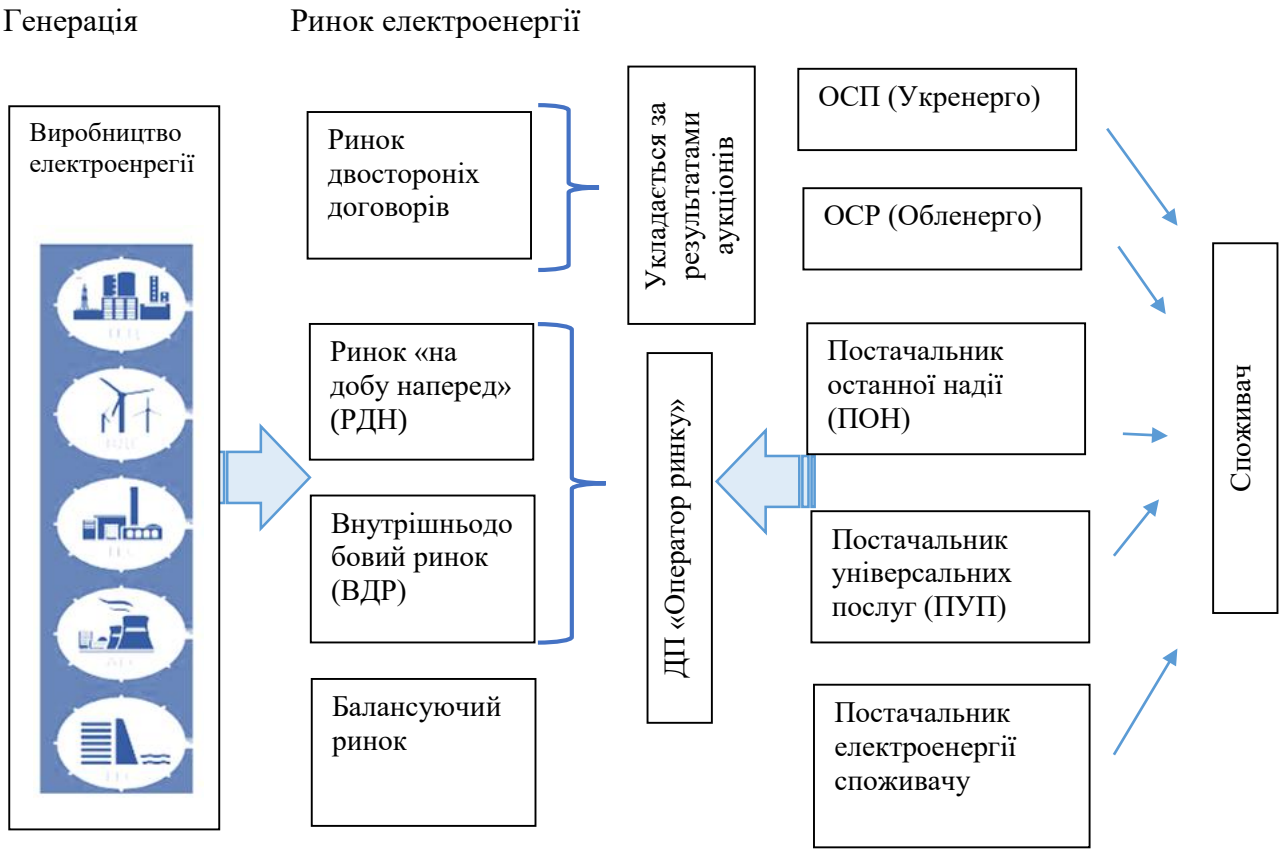

Рисунок 1.4 – Особливості роботи нової моделі енергоринку України, згідно Закону про ринок електроенрегії

Основні типи процедур закупівель електроенергії для замовника – бюджетної установи, згідно нової моделі ринку електроенргії після затвердження закон про ринок електроенргії, наведені у Додатку Д.

Отже закупівлі ектронергії на 2019-2020рр. здійснювались по переговорній процедурі, але ж суб’єкти ПУП були визначені тимчасово та не належать до веде реєстр суб'єктів природних монополій, які провадять господарську діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг. Реєстр розміщений на офіційному веб-сайті НКРЕКП.

На підставі статті 35 Закону України «Про публічні закупівлі» в редакції яка діяла до 24.04.2021на відповідному ринку енергоносіїв, де договір про закупівлю

може бути укладено лише з одним постачальником є особливості організації управління закупівлями.

Замовники на протязі 2019р. на почату 2020р., якщо вартість закупівлі електричної енергії перевищую 200 тис.грн. використовували тип процедури закупівлі, як Переговорну процедуру а застосовували вимоги ч.2 ст.35 Закону України «Про публічні закупівлі» редакція до 19.04.2020р. через відсутності конкуренції (у тому числі з технічних причин) на відповідному ринку, внаслідок чого договір про закупівлю може бути укладено лише з одним постачальником, за відсутності при цьому альтернативи.

Що протирічить, абз. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – це стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Згідно ч. 1 постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку складання та ведення НКРЕКП реєстру суб’єктів природних монополій» від 19.10.2017 № 1268 Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, складає та веде реєстр суб'єктів природних монополій, які провадять господарську діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг. Реєстр розміщений на офіційному веб-сайті НКРЕКП.

Висновки до першого розділу

Головна мета функціонування системи державних закупівель визначається необхідністю забезпечення ефективного використання бюджетних коштів при розвитку конкуренції, прозорості та відкритості організації процесу закупівель. Слід зазначити, що це лише одне із завдань системи державних закупівель, через

рівень вирішення якого може оцінюватися ефективність цієї системи. Зазначимо, що проводячи дослідження, нами розкрито сутність публічних закупівель.

Загальну теорію поняття системи державних закупівель, законодавче регулювання процедур закупівель, ефективність її функціонування. Закон України «Про публічні закупівлі» також не закріплює детального визначення «публічних закупівель», обмежившись тільки тим, що це придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому цим Законом. Здійснивши аналіз усіх наведених вище підходів, доходимо висновку, що публічні закупівлі мають наступні ключові риси:

Нормативна урегульованість, цільове використання коштів, конкурсний характер, економічна доцільність – замовники зобов’язані обрати того з учасників закупівель, який запропонував найнижчу ціну за свої товари, роботи, послуги, але при цьому повністю відповідає заявленим кваліфікаційним критеріям. Публічні закупівлі повинні забезпечити економію бюджетних коштів, а також недопущення корупції.

Публічні закупівлі є інструмент економічної політики – за допомогою яких та проведеним товарних інтервенцій держава може формувати рівень попиту та пропозиції на національному ринку тієї чи іншої продукції.

Для проведення дослідження було визначено найважливіші елементи системи державних закупівель:

- законодавче забезпечення організації державних закупівель – встановлення прозорих та зрозумілих правил здійснення закупівель;
- створення відповідних інституцій, у тому числі державних – координація та надання консультативних послуг у сфері державних закупівель;
- інформаційне забезпечення – широке інформування замовників та потенційних учасників процедур закупівлі;
- здійснення контролю за дотриманням розпорядниками державних коштів законодавства щодо державних закупівель – забезпечення дотримання законодавства, попередження порушень, притягнення до відповідальності;
- навчання, розробка освітніх програм – підготовка і підвищення

кваліфікації фахівців, що безпосередньо займаються закупівлями товарів, робіт і послуг в організаціях-замовниках.

З даних визначень необхідно підкреслити, необхідність публічних закупівель обумовлюється, як правило, відсутністю інституційних одиниць державного сектору ресурсного потенціалу для виконання тих завдань, які на них покладено.

Отже, Особливості проведення державних процедур закупівель в тому, щою Замовник, який визначений у Закон пудлічні закувілі , закуповує товари і послуги.

В системі Prozorro публікує оголошення про проведення закупівлі та обирає учасника з найбільш вигідною пропозицією.

За результатами тендеру постачальник надає товари або послуги, роботи замовнику. У сфері публічних закупівель виступає в ролі Учасника. Щоб надавати товари і послуги Постачальник має надати найкращу цінову пропозицію та відповідати кваліфікаційним критеріям, встановленим Замовником бюджетною установою.

Закупівля елекроенергії бюджетною установою має свої особливості, специфіку, бо реформованому оптовому ринку електроенергії відбулось нещодавно та відбувається поетапно.

За два роки з'явилася нова модель енергоринку України (далі – енергоринок), яка почала змінювати підходи і ставлення до клієнтів. Обслуговування в режимі он-лайн, гнучкі тарифи і прозорість, – стали доступними українським споживачам. Переваги нової моделі енергоринку України в тому, що вона руйнує монополію обласних енергопостачальних компаній, через які страждають звичайні споживачі.

В новій моделі ринку електронергії функціонують ринки закупівель енелктроенргії, як за двосторонніми договора, ринок «на добу наперед», внутрішньодобовий ринок, розпочато також імпорт електроенергії. За час роботи реформованого ринку збільшилася ціна для промислових споживачів (не для населення), тобто, закупівля електроенергії на 25-30% дорожче, ніж раніше.

Отже бюджетній установі необхідно буди професійно обізнаною користуватись не тільки Законом № 922 та й враховувати законодавчі акти на ринку електронергії, такі як Закон України «Про ринок енелктроенергії», ПРЕЕ та інших. Уповноважена особа бюджетної установи потрібна вміти користуватися даними з сайту ДП «Оператор ринку», для вірного формування очикуваної вартості закупівлі електроенергії для забезпечення потреб своїх об'єктів, в іншому випадку закупівля не відбудеться.

Удосконалення потребує електрона система у напрямку закупівель електроенрегії бюджетними установами. В рамках стрімкого реформування ринку електричної енергії, а саме затвердження Закону «Про ринок електроенергії» [28] та Закону «Про публічні закупівлі» на цей час відкрито багато спірних питань та невідповідностей, протиріч у законодачому полі при здійснені процедур закупівель закупівель електроенргії для бюджетних установ. Тобто, не досконало урегульовано досі право купувати електроенергію бюджетною установою та укадати договір по універсальній послузі для об'єків з приєдновоною потужність до 50кВт, де вартість закупівлі перевищую 200 тис. грн. за переговорною процедурою.

Тобто право обирати постачання по універсальній послузі (за фіксованими державою цінами) бюджетною установою пропитічіть ст. 3 Закону № 922 , яка зазначає, що при очикуваній вартісті предмета закупівлі товару, як елекрична енергія понад 200 тис. грн., яка повина проводить через конкурентні процедури закупівель (відкриті торги). Отже така бюджетна установа, що має приєднанну потужність до 50кВт та суму використовувати електроенергію в рік не більше на суму ніж 200 тис. грн. Отже, якщо річна потреба електроенергії замовника більше ніж 200 тис. грн. заборонен купувати у ПУП, а потрібно виходити на конкупентний ринок та закуповувати електроенрегію за «вільними цінами». Проблема у швидкому руху прийнятих закон у реформування не співподають з правом замовника використовувати пуп, коли вартість закупівлі більше 200 тис грн., що можуть призвести до правопорушувати.,згідно ст. 3 закону № 922 та дії такго замовника можуть привести до штрафів.

2. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ-БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ ДЕПАРТАМЕНТУ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

2.1. Загальні характеристики Департаменту освіти і науки Запорізької міської ради

Завданням є проведення аналізу, дослідження щодо доцільності та ефективності використання бюджетних коштів та їх заощаджень при здійсненя закупівлі електричної енергїії для бюджетної установи Департаменту освіти і науки Запорізької міської ради (далі - Департамент, Замовник) та бюджетни установ підпорядкованих Департаменту на прикладі завершених процедур закупівель в системі Прозорро електроенергії 2020-2021 рр.

В першу чергу необхідно переглянути в першу чергу структуру департаменту та провезти аналіх, чи є розпорядником бюджетних коштів, та забовязаний проводити проведури в елекутроній системі Prozorro.

Отже, код Єдрпоу Замовника – 37573094, адреса Замовника закупівель електронергії: м. Запоріжжя, вул. Незалежної України, 39-б.

Структура Департаменту визначається штатним розписом.

Штатна чисельність працівників апарату департаменту встановлюється розпорядженням міського голови в межах загальної чисельності апарату Запорізької міської ради та її виконавчих органів, яка затверджується Запорізькою міською радою.Штатний розпис та кошторис Департаменту освіти і науки запорізької міської ради (далі – Департамент) затверджується міським головою.

Департамент утримується за рахунок коштів бюджету міста.

Головний розпорядник коштів при закупвлях – Запорізька міська рада.

Департамент в своїй структурі може мати відокремлені структурні підрозділи(територіальні підрозділ). При департаменті та його відокремлених структурних підрозділах можуть бути створені окремі структурні підрозділи.

Мета діяльності Департаменту - забезпечення науково-організаційної діяльності, що спрямована на методичне, організаційне забезпечення та

координацію наукової, науково-технічної діяльності в системі освіти при департаменті утворюється окремий структурний підрозділ.

Для забезпечення проведення поточних і капітальних ремонтів, реконструкцій та безаварійного функціонування підпорядкованих навчальних закладів освіти при департаменті утворюється окремий структурний підрозділ з технічного нагляду.

Забезпечення господарської діяльності - для господарського забезпечення закладів освіти при департаменті утворюється окремий структурний підрозділ з централізованого господарського обслуговування.

Для організації фінансового та бухгалтерського забезпечення закладів освіти, підпорядкованих департаменту, при департаменті та його відокремлених структурних підрозділах утворюються централізовані бухгалтерії, для закупівель товарів та послуг затвержуються уповноважені особи з закупівель, згідно відповідних наказів. Керівники відокремлених структурних підрозділів департаменту, окремих структурних підрозділів створених при департаменті безпосередньо підпорядковані директору департаменту [32].

2.2.Аналіз закупівель електроенергії Департаментом освіти і науки Запорізької міської ради

Згідно проведеми дослідження рганізатор закупівель електроенргії, визначаеться відповідно до даних про власника объекта закупівлі (балансоутримувача объекта закупівлі) та який є бюджетною установою та має укладений договір з ПАТ «Запоріжжяобленерго» визначення головного розрядника бюджетних коштів (надавача коштів для закупівлі електричної енергії для бюджетної Установи, та установ підпорядкованих Департаменту освіти та науки у Запорізькій області у наступному рисунку 2.1.

Головний орган виконавчої влади (Головного розпорядником на надавач бюджетних коштів Замовника) ⇩ Запорізька міська рада
Другорядний розпорядник коштів Замовника ⇩ Департамент освіти та науки у Запорізькі області
Організатор закупівель електроенргії, визначається відповідно до даних про власника объекта закупівлі (балансоутримувача объекта закупівлі) та який є бюджетною установою та має укладений договір з ПАТ «Запоріжжяобленерго». ⇩ Департамент освіти та науки у Запорізькі області

Рисунок 2.1 – Визначення головного розрядника бюджетних коштів (надання коштів для закупівлі електричної енергії для бюджетної Установи, та установ підпорядкованих Департамент освіти та науки у Запорізькій області)

В свою чергу, згідно проведених досліджень, робимо висновки, що бюджетна установа – замовник торгів, обов’язково повинна мати договір про надання послуг з на розподілу електроенергії, згідно ПРЕЕ [31].

За перевіреною інформацієї на порталі Prozorro [20] Департамент освіти та науки у Запорізької області має укладений договір з ПАТ «Запоріжжяобленерго». Отже робимо висновки, що Департамент освіти і науки Запорізької міської ради є бюджетною установою, а тому закупівлю електричної енергії зобов’язаних здійснювати, використовуючи процедуру закупівлі електроній системи Prozorro, відповідно до Закону № 922.

Проведемо аналіз по завершеним закупівлям електроенергії Департаментом та закупівлям електроенергії бюджетних підпорядкованих Департаменту у 2020-2021рр. які знаходяться у м.Запоріжжя. Дослідження закупівель проводяться через веб портал уповновженого органу [20] та за допомогою публічного модулю аналітики [33] використовуючи код ЄДРПОУ Замовника організатора торгів- 37573094, періоди оголошення закупівель та код товару згідно коду CPV код ДК:2015 09310000-5 електрична енергія.

Департамент має укладений договір на розподіл електричної енергії, який розташований за адресою м.Запоріжжя, вул Незалежної України, 39б, про що свідчить проведена переговорна процедура закупівлі ПАТ«Запоріжжяобленерго».

Відповідно до пункту 93 частини 1 статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 р. № 2019-VIII (далі -Закон про ринок електроенрегії) [28] закупівля за державні кошти енергоносіїв у 2019-2020рр. це універсальна послуга — постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам, що гарантує їхні права бути забезпеченими електричною енергією визначеної якості на умовах, визначених відповідно до цього Закону, на всій території України. У Законі № 2019 стаття 63 регулює питання надання універсальних послуг. Універсальні послуги надаються постачальником таких послуг виключно побутовим та малим непобутовим споживачам. Відповідно до п. 12 ст. 2 Бюджетного кодексу України бюджетні установи - органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету. Бюджетні установи є неприбутковими - це одна із головних ознак бюджетних установ.

Департаментом у 2019р. було здійснено закупівлю на 2020р.на 450 000 грн., тобто Департаментом було використано право на постачння електронергії у ПУП та укладено договір, проведення перегорної процедури з Постачальником універсальних послуг ТОВ «Запоріжжяелектропостачання», який затверджений та закріплений на своїй території, а саме в Запорізькій області. Департамент в даній закупівлі використав своє право на закупівлю електроенргію по за універсальній послузі, обгрунтувавши своє право на обрання постачання електроенергії за зрозумілими тарифами та цінами, які регуюється державою, а саме постановами НКРЕКП, чим забезпечив безперебійність постачання для объекту Департамент у 2020р. Але з іншої сторони обравни постачання за ПУП, бюджетна установа не заощадла державні кошти, бо постачання у електроенерії за універсальною послугою здійснюється, згідно затвердженіної методиці регулятором НКРЕКП тобто регуюється державою.

Але, станом на 2020 р. з врахуванням строків дії перехідних положень далі Закону «Про ринок електроенергії» бюджетним установам при закупівлі електроенергії потрібно було виходити на конкурентний ринок за для економії бюджетних коштів, отже враховувати особливості обрання «конкурентних» та купувати електроенргію відповідно до вартісних меж, згідно Додатку В, а саме закупівлю електроенергії Департаменту все оголошує та проводить за «вільними цінами», а не у постачальника універсальних послуг.

Закупівлю електроенергії для забезпечення безперебійності постачання для Департаменту на наступний 2021 рік провів но новому, обираючи конкурентні процедури.

Проведемо дослідження завершених закупівель електроенергії у 2020 р. для Департаменту на 2021р.,з а адресою об'єкта м. Запоріжжя, вул. 40 років незалежної України 39б) наведений у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Перелік завершених закупівель електроенергії для Департаменту на 2021р. (адреса об'єкта: м. Запоріжжя, вул. 40 років незалежної України, 39б)

Процедура закупівлі	Кіль-ть тендерів	Очікувана вартість, грн.	Сумма поточна сума договорів, грн.	Сумма Економії, грн.	%, Економії	Статус закупівлі
Відкриті торги UA-2020-12-21-000996-c	1	499 010,79	499 000,00	10,79	0.001%	Завершена (укладено договр)
Відкриті торги UA-2020-12-02-009781-b не відбулись	1	499 010,79				Закупівля не відбулась

Джерело: [20, 32]

Дослідження закупівель департаменту на 2021р. проходило на поетапно, було всього оголошено дві процедури закупівлю електроенергії на 2021р., тобто першою процедурою закупівлі відкриті торги UA-2020-12-02-009781-b – подано жодної пропозиції, торги визнані такі що не відбулись. Замовником оголошено 2 раз процедуру закупівлю відкриті торги UA-2020-12-21-000996-c на тож же бюджет (очикувану вартість) з такими ж технічними умовами до предмету

закупівлі, за результатом участі будо подано 2 пропозиції від учасників, та проведений аукціон , за результатами якого відкриті торги UA-2020-12-21-000996-c ТОВ "ТРІСТАР ЕНЕРГІЯ" запропонував здійснити поставнку електроенергії на суму 499 000,00, в свою чергу ТОВ «АЗОВЕНЕРГОПРОЕКТ» пропонував здійснити поставку за цінами вище на 10 грн.79 коп.

В звязку з зміною законодавчик актів та різким зроснання цін на електроенергію у кінці 3кварталі 2021р., що підтверджено даними з сайту ДП «Оператор ринку» [33] Замовником – бюджетною Департамент освіти і науки Запорізької міської ради, було додатково оголошені закупівлі у 2021р на додатковий необхідний обсяг на листопад- грудень 2021р., згідно код ДК 021:2015 –09310000-5 Електрична енергія.

Проведемо дослідження завершених закупівель електроенергії на додатковий обсяг на 2021 р. для об’єкту бюджетної установи Департаменту (м. Запоріжжя, вул. 40 років незалежної України 39б) наведений у таблиці 2.5.

Таблиця 2.2 – Перелік завершених закупівель електроенергії на додатковий обсяг на 2021р. для об’єкту бюджетної установи Департаменту (м. Запоріжжя, вул. 40 років незалежної України. 39б)

Процедура закупівлі	Кіль-ть тендерів	Очікувана вартість, грн.	Сумма поточна сума договорів, грн.	Сумма Економії, грн.	%, Економії	Статус закупівлі
Спрощена закупівля UA-2021-10-19-012545-c	1	149 553	132 604,00	16 949	11,33%	Завершена (укладено договр)
Спрощена заккпівля UA-2021-10-25-001331-b не відбулись	1	149 553	--------	---------	--------	Закупівля не відбулась

Джерело: [20, 32]

Закупівлю на додатковий обсяг необхідний на листопад- грудень 2021р. першою процедурою закупівлі спрощеної закупівлі проводилось відповідно ідентифікатора закурівлі UA-2021-10-25-001331-b – не подано жодної

пропозиції, торги визнані такі що не відбулись. Замовником оголошено 2 раз спрощену процедуру, відповдно правил ст.14 Закону № 922 на той же бюджет з такими ж технічними умовами до предмету закупівлі, за результатом участі 1 пропозиції Учасника ТОВ «Запоріжжяелектропостачання» визнана такою що відповідає вимогам замовника до спрощеної закупівлі.Відповідно резальтатам закупівлі був укладений договір поставку за цінами нище бюджету замовника на 16 949 грн.00 коп. з 11,33% економією бюджетних коштів.

В свою чергу твоба зазначити, що департамент має свої територіальні підрозділи в кожному районі м.Запоріжжя та окремі бюджетні установи також є підпорядковані Департаменту. Тобто, крім закупівель електроенергії Департаментом для об`’екта, де знаходяиться керівники, бухгатретія, фінансовий відділ,економісти та інші фахівці, десліджемо проведені закупівле електроенргії для потреб бюджетних установ,які таколж підпорядковані Департаменту.

Серед переліку бюджетних установ підпорядкованих Департаменту що проводять закупівлі електроенргії для своїх потреб установ знахотяться такі бюджетні установи,як: Комунальна установа “Запорізька загальноосвітня санаторна школа-інтернат №7 І- ІІІ ступенів” ЗОР, Комунальний заклад "Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 1 "Запорізької обласної ради, Комунальний заклад вищої освіти "Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія" Запорізької обласної ради, Комунальний заклад "Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат "Оберіг" Запорізької обласної ради та інші. Перелічені установи також проводять закупівлі електроенергії для забеспечення своїх закладів оствіти освітленням для проведення навчання, згідно освітніх програм.

Дослідження виконується за допомогою відкритих ресурсів, як електрона система закупівль, та публічних модулів аналітики публічних закупівель [20, 31] та наводиться перелік завершених закупівель електроенергії у 2020 р. для бюджетних устанв підпорядкованих Департаменту можна у наступнії таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Перелік завершених закупівель електроенергії у 2020 р. для бюджетних установ підпорядкованих Департаменту

Процедура закупівлі	Кіль-ть тендерів	Очікувана вартість (бюджет), грн	Сума договорів, грн.	Економія, грн.	Економія, %	Середня ількість учасників-конкурентів
Відкриті торги	10	4 916 514,84	4 044 346,17	734 391,05	14,93	2,26
Переговорна процедура	4	1 207 929,13	919379,21	0		1
Переговорна процедура за нагальною потребою	22	7653 635,17	6 875 288,29	0		0,63
Процедура звітування про укладений договір	4	570 514,18	567 638,34	0		1
Спрощена процедура закупівлі	3	375367,36	370134,1	5233,26	1,39	1
Всього	43	14 723 960,68	12 776 786,11	739 624,31	8,16	1,18

Перелік проведених закупівля електроенергії для об'єктів бюджетних установ підпорядкованих Департаменту у 2020р. з назвами установ можливо також у додатку 4.

Також проведемо дослідження щодо кількості, вартості, типів процедур закупівель, які використовувались замовниками (бюджетних установ підпорядкованих Департаменту) при закупівлях електроенергії у 2021 р., де інформація наведена у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Перелік завершених закупівель електроенергії у 2021 р. для бюджетних установ підпорядкованих Департаменту

Процедура закупівлі	Кіль-ть тендерів	Очікувана вартість (бюджет), грн	Сума договорів, грн.	Економія, грн.	Економія, %	Середня ількість учасників-конкурентів
Відкриті торги	4	1 348 156,00	1 058 782,36	208609,6	10	1,547
Переговорна процедура	2	573 000,00	573 000,00	0	2	
Переговорна процедура за нагальною потребою	18	4 610 533,09	3 649 152,12	0	13	
Процедура звітування про укладений договір	12	375 734,97	371 987,97	0	9	
Спрощена процедура закупівлі	1	100 000,00	91 720,54	8279,46	3	0,12
Всього	37	7 007 424,06	5 744 642,99	216889,1	7,4	0,83

Отже, загальну інфомацію щодо закупівнель електроенергії у 2020-2021рр., для об'єктів бюджетних установ підпорядкованих Департаменту можливо переглянути у розрізі типів процедур закупівель на наступному рисунку 2.2.

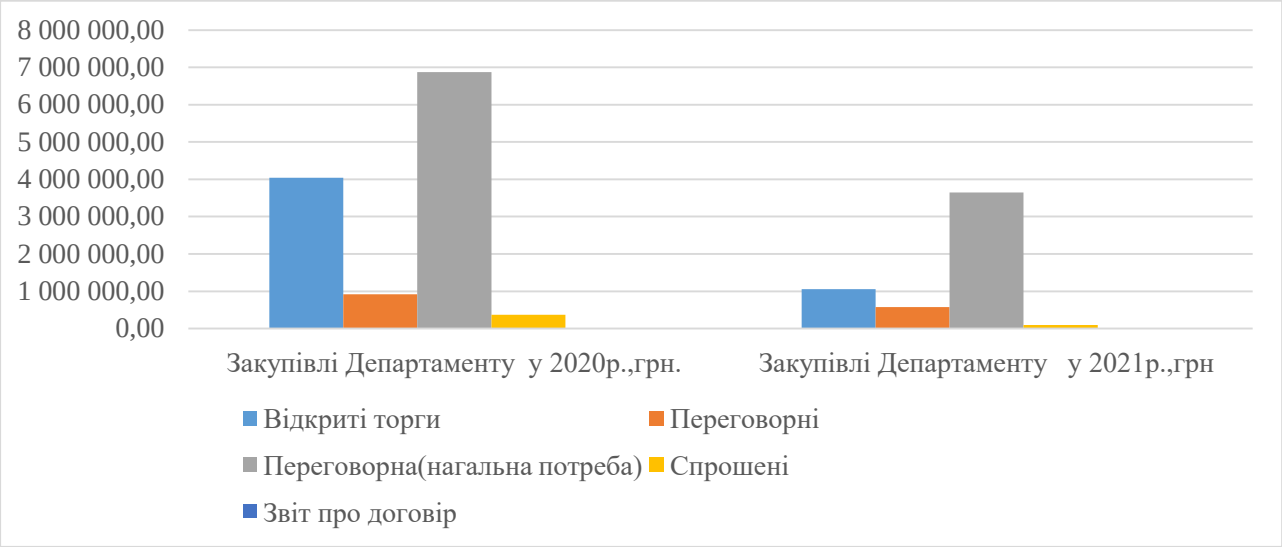

Рисунок 2.2 – Проведені закупівлі електроенергії для обьєктів бюджетних установ підпорядкованих Департаменту у 2020-2021 рр.

Перелік завершених закупівель електроенергії у 2020 р. для бюджетних установ підпорядкованих Департаменту Замовникам (з переліком на Замоників з посиленням на id закупівлі) надається у Додатку Д.

2.3. Аналіз закупівель електроенргії Територіального відділу освіти Олександрівського району департаменту освіти і науки Запорізької міської Ради

Департаментом проведено закупівлю електроенергії згідно вимог Закону № 922 в електроній системі Прозорро на 2020р. закупівля електроенергії для потреб ТВО Олександрівського району відбувалась за переговорною процедурою, була придбана у ТОВ «Запоріжжяелектропостачання», як у Постачальника універсальних послуг,який є закріпленим Постачальником у Запорізькій області. Закупівля для потреб ТВО Департаменту об`єкту у кількості кВт·годин оформлена відповідним договором на суму 4 407 521,89 грн. за тарифом, затвердженим згідно методики Регулятора НКРЕ КП.

Для аналізу та дослідження закупівель електроенргії ТОВ Олександрівського району у 2019-2021рр. використвоеємо офіційний сайт установи [32] та електрону систему Prozorro [20], та модуля аналітики [31] та наводяться наступні статистичні дані закупівель електроенргії ТОВ Олександрівського району у 2019-2021 рр., що наведені у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Статистичні дані закупівель електроенргії ТОВ Олександрівського району у 2019-2021 рр.

№ тендера в ЦБД	Вид торгів	Період постачання, рік	Бюджет, грн.	Вартість договору, грн	Економія, грн	Вартість грн. за 1 кВт*год	Кількість, обсяг закупівлі, кВт*год	Кількість учасників	Переможець
UA-2019-01-11-000512-b	Переговор на процедура (скорочена) (універсальна послуга)	2019	4 407 521,89	4 407 521,89	0,00	2,75	1603820,00	1	ТОВ "Запоріжжяелектропостачання"
UA-2020-03-05-002362-c	Переговор на процедура (скорочена) (універсальна послуга)	2020	412 683,64	412 683,64	0,00	2,73	151130,00	1	
UA-2020-04-02-000807-a	Переговор на процедура (скорочена) універсальна послуга)	2020	356 480,68	356 480,68	0,00	2,33	153160,00	1	
UA-2020-03-10-000725-a	Відкриті торги	2020	2 650 000,00	1 738 825,40	911 174,60	1,51	15140,00	18	ТОВ "Укргазвидобич"
UA-2020-11-25-003940-b	Відкриті торги	2021	2 808 432,00	2 210 340,00	598 092,00	1,70	1 300 200,00	2	ТОВ "Тристар Енергія"
UA-2021-10-26-006881-a	Переговор на процедура (скорочена)	2021	441 998,30	441 998,30	0,00	3,70	119 459,00	1	ТОВ "Запоріжжяелектропостачання"
UA-2021-11-24-003697-c	Переговор на процедура (скорочена)	2021	810 000,00	810 000,00	0,00	3,00	270 000,00	1	

Отже злідно даних наведених у таблиці 2.4 зазанчено що у 2019 р. ТВО Олександрівського району проведено купівлю електроенергію (UA-2019-01-11-

000512-b) за універсальною послугою у ТОВ «Запоріжжяелектропостачання», який є Постачальником уніерсальних послуг у Запорізькій області на загальну вартість 4 407 521,89грн (1603820 кВт*год). У 2020р. було додатково проведено 2 процедуру закупівель електроенргії для потреб ТВО Олександрівського району по універсальній послузі (UA-2020-03-10-000725-a та UA-2020-04-02-000807-a), на загальну кількість 777 164 ,32 грн. та придбано 304 290 кВт*год електроенргії додатково на 2020р., за якими не відбулось заощаджень бюджетних коштів оскількіи ПУП е регульваним тарифом та закуповується у одного Постачальника на території Запорізькій області.

При проведені конкурентних проведур закупівель електроенергії відкриті торги для объектів Департаменту для потреб на 2020р . вдалось заощаджити 911 174,60 грн. UA-2020-03-10-000725-a, де вартість за одиницю товару знизилась о 1,51 грн. за 1 кВт*год, за рахунок великої кількості учасників,яких прийшло на торгі з рекордную учістю у 18 Постачльників з всієї України, що підтверджує дійсно велику конкуренцію на ринку електроенргії.

При проведені конкурентних проведур закупівель електроенергії відкриті торги для объектів Департаменту для потреб вже при закупівлі на на 2021р . вдалось заощаджити 598 092,00 грн. на закупівлі електроенргії ,відповідно до торгів UA-2020-11-25-003940-b , де прийняло участь 2 учасники, та оголошено Переможцем торгів на 2021р. ТОВ «Тристар Енергія».

У звязку з прийняттям Постанови НКРЕКП № 227 від 31.07.2021 р. було затвердженно нові правила закупівель, а саме «затвердження нових рівнів гранічних закупівельних цін електроенергії» та відбулось різке здорожчання електроенргії на ринку. За винекнення таких обставин, діючий постачальник ТОВ «Тристар Енергія» звернувся то ТВО Олександрівського району з відповідним листом -повідомлення стосовно дострокового розірвання Договору №1 про закупівлю електричної енергії від 04.10.2021 від ТОВ «ТРІСТАР ЕНЕРГІЯ»; - Додаткова угода від 25.10.21 №10 до Договору №1 від 06.01.2021 та відмовився від постачання. Цей факт підтвердженно даними з системи

Prozorro [20] в обгрунтуванні Замовника та описані такі обставини у переговорної процедури закупівлі(ID закупівлі UA-2021-10-26-006881-a).

Розуміючи заздалегіть, що в даному випадку є велика можливість, автоматично потрапити на постачання до Постачальника останьої надії, яким є Постачальник ТОВ «Укрінтеренерго»,відповідно ПРЕЕ, де постачання електроенргії к ПОН відбувається за «високими» тарифами, в таному випадку більше ніж 6,20 грн за кВт·год .Отже, розуміючи даний ризик неефективного викорисання бюджетних коштів за завищеним цінам, уповноваженою особою бюджетної установи ТВО Олександрівського району у 4кв. 2021 р. було оголошені декілька процедур закупівель електроенргії, необхідних додаткових обсягів до кінця 2021р. Статистичні дані закупівель електроенергії бюджетною установою ТВО Олександрівського району у 4 кв. 2021 р. наведені у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Дані закупівель електроенергії бюджетної установи ТВО Олександрівського району оголошені у 4 кв. 2021р.

Ідентифікатор тендера	Тип процедури закупіві	Статус	Очікувана вартість, грн.	Обсяг закупівлі кВт*год
UA-2021-11-24-003697-c	Переговорна процедури	Завершена закупівля	810 000,00	270 000
UA-2021-10-27-003276-b	Відкриті торги	Закупівля не відбулась	810 000,00	270 000
UA-2021-10-26-006881-a	Переговорна процедури	Завершена закупівля	441 998,30	119 459
UA-2021-10-07-001636-a ВСЬОГО у 2021р.	Відкриті торги	Закупівля не відбулась	810 000,00	270 000

Джерело: [20]

Отже, за причини двічі відмінено процедуру відкритих торгів, у тому числі частково (за лотом), через відсутність достатньої кількості тендерних пропозицій, визначеної цим Законом та надано обґрунтуванням, що відповідно **до** ст. 40 Закону №922, замовник може застосувати переговорну процедуру закупівлі, та укласти договір на підставі пункту 1 частини 2 статті 40 Закону №922.

За результатами, було укладено Договір укладено договір з ТОВ «Запоріжжяелектропостчання» на суму 441 998,30 грн. (UA-2021-10-26-006881-а) на обсяг 119 459 кВт·год (з розрахунку 3,75 грн за одиницю товару 1 кВт·год) на жовтень 2021 р. на термін достатній для проведення торгів.

За причини двічі відмінено процедуру відкритих торгів, у тому числі частково (за лотом), через відсутність достатньої кількості тендерних пропозицій, визначененою із статтею ст. 40 Закону У відповідності України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII замовник може застосувати переговорну процедуру закупівлі та уклав договір на 810 000,00 грн. (UA-2021-11-24-003697-с) у обсязі 270 000 кВт·год на період листопад-грудень 2021 р.

За результатами 2-х процедур закупівель необхідного обсягу на 2021р. ТВО Олександрівського району було укладено 2 договори закальною суму 1 251 998,30 грн. на необхідний загальний обсязі для об’єктів замовника 389 459 кВт·год на період жовтень – грудень 2021 р.

Висновки до другого розділу

Проаналізуючи закупівлі електроенергії для бюджетних установ Департаменту в умовах реформування ринку електричної енергії та публічних закупівель на протязі 2019- 2021рр. (код ДК: 2015 09310000-5 електрична енергія), робимо наступні висновки.

Купівля електроенргії відбувається на різними типами процедур у відповідних періодах, а саме у 2019-2020 рр.

Але, станом на кінець 2020 р. замовником було проведено планування закупівлі на 2021р., бо замовник діяв з врахуванням строків дії перехідних положень Закону «Про ринок електроенергії» та вийшов на конкурентний ринок, де враховувано особливостями обрання проведур закупівель, відповідно вартісних меж, та оголошено відкриті торги для закупівлі електроенергії «вільними цінами» на 2021р.

При проведені конкурентних проведур закупівель електроенергії відкриті торги для объектів Департаменту для потреб на 2020р . вдалось заощаджити 911

174,60 грн. UA-2020-03-10-000725-a, де вартість за одиницю товару знизилась о 1,51 грн. за 1 кВт·год, за рахунок великої кількості учасників,яких прийшло на торгі з рекордную учістю у 18 Постачльників з всієї України, що підтверджує дійсно велику конкуренцію на ринку електроенргії.

При проведені конкурентних проведур закупівель електроенергії відкриті торги для объектів Департаменту для потреб вже при закупівлі на на 2021р . вдалось заощаджити 598 092,00 грн. на закупівлі електроенргії ,відповідно до торгів UA-2020-11-25-003940-b, де прийняло участь 2 учасники, та оголошено Переможцем торгів на 2021р. ТОВ «Тристар Енергія».

Але зі підвищеням ціни на ринку енелектроенергії в 3 кв 2021р. Департаменту та його ТВО у Олександрівському зайону було проведено закупівлю на додатковий необхідного обсяг листопад –грудень 2021р. , отже за результатом проведеної спрощеної закупівлі Департаментом на суму 149 553,00 грн. та за рахунок того, що ТОВ «Запоріжжяелектропостачання» запропонувала у листопаді 2021р. виконати договір на постачання електроенергії на суму 132 603,66 грн. та поставити 3,70 грн. за кВт*год, що складає 11,33% економії порівняно з початковим бюджетом (очикуваної вартості) закупівлі Замовником, таким чином вдалось заощадили бюджетних коштів на суму 16 949,34 грн.

Отже у 2021 році було укладено договори з було декілька укладено договорів з декільками постачальниками, що підтверджує конкуренцію на ринку електроенергії. Ефективного використання механізму проведення державних закупівель, відповідно електроної системи бюджетними установаи,як Департамент та ТВО Олександрівського району.

3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ПРОЦЕСІВ ЗАКУПІВЕЛЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ЗА ДЕРЖАВНІ КОШТИ

3.1.Удосконалення електронних державних закупівель системи «PROZORRO»

Новою редакцією Закону України “Про публічні закупівлі” передбачена поступова зміна формату роботи та відмова від тендерних комітетів до 01.01.2022.

Один із напрямків стратегії реформування системи публічних закупівель – “Професіоналізація сфери публічних закупівель”, як ефективний метод покращення якості закупівель.

Професіоналізація сфери публічних закупівель є необхідною умовою для адаптації міжнародних стандартів в українській закупівельній практиці та для підвищення ефективності закупівель, які здійснюються для забезпечення потреб держави і громади.

Основна мета професіоналізації сфери публічних закупівель – це побудова високопрофесійного ринку публічних закупівель, зокрема спільноти професійних закупівельників, які здатні ефективно закуповувати в інтересах держави і територіальних громад в умовах постійного навчання, оплачуваної роботи та відповідної самомотивації.

Стратегія розвитку публічних закупівель, як напрямок професіоналізації сфокусована на:

1. Впровадженні інструменту централізованих закупівельних організацій (далі – ЦЗО). Особливості створення та діяльності ЦЗО затверджені Постановою Кабінету Міністрів України (далі- КМУ) від 27.12.2019 № 1216 “Про Особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій”. Постановою КМУ передбачено побудова конкретного механізму створення та особливості функціонування ЦЗО, а також визначено умови діяльності ЦЗО та взаємодії з іншими замовниками, які є розпорядниками бюджетних коштів. Так ЦЗО можуть бути створені як на центральному рівні так

і регіональному, а також визначені за територіальними ознаками або у конкретній сфері.

Відповідно ЦЗО організовують і проводять в інтересах замовників процедури закупівлі та закупівлі за до Закону України “Про публічні закупівлі” рамковими угодами та набувають усіх прав і обов’язків замовників, та несуть відповідальність згідно із законами України.

Основною метою запровадження ЦЗО перш за все є професіоналізація сфери публічних закупівель, досягнення економії коштів за рахунок агрегації обсягів закупівель та стандартизація системних циклічних однотипних закупівель замовників.

Наразі розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.09.2019 №846-р ДУ “Професійні закупівлі” визначено першою ЦЗО в Україні для проведення тендерів та закупівель за рамковими угодами в інтересах замовників-бюджетних установ.

2. Продовженні співпраці з закладами вищої освіти (далі – ЗВО) в рамках викладання дисципліни/тематики/освітньої програми.

Ураховуючи тенденцію до розширення ринку праці у сфері публічних закупівель, департамент сфери публічних закупівель налагодив співпрацю з закладами вищої освіти в рамках спільного проекту “Професіоналізація сфери публічних закупівель”. Так, наразі Мінекономіки співпрацює з 39 ЗВО, з яких у 5 запроваджено освітню програму, у 30 - навчальну дисципліну або модулі для першого та другого освітніх рівнів, ще у 4 розпочато підготовку до запровадження навчання з 2021 навчального року.

3. Проведодятья роз’яснювальної кампанії щодо щодо діяльності уповноважених осіб

Новою редакцією Закону України “Про публічні закупівлі” [13] передбачена поступова зміна формату роботи та відмова від тендерних комітетів до 01.01.2022 [63].

З метою збільшення поінформованості суб'єктів сфери публічних закупівель щодо змін в організації закупівельної діяльності замовників

департаментом проводиться інформаційна кампанія стосовно діяльності уповноважених осіб.

4. Створено новий професійний стандарту [63].

Для узгодженого розуміння функцій особи, яка буде відповідальною за організацію та проведення процедури закупівлі, департаментом сфери публічних закупівель спільно з фахівцями- експертами, плактиками та представниками вищих навчальних закладів було розроблено професійний стандарт для професії “Фахівець з публічних закупівель” за кодом 2419.2 у Національному класифікаторі України ДК 003-2010 “Класифікатор професій” та затверджено наказом Мінсоцполітики від 18.02.2019 № 234.

Розроблений професійний стандарт допомагає роз’яснити сферу обов’язків особи, яка буде відповідальною за проведення закупівель. Також замовники можуть орієнтуватися на професійний стандарт під час процесу підбору та найму персоналу на посаду фахівця з публічних закупівель, а також під час розроблення посадових інструкцій/положення про уповноважену особу.

5. Акумуляції на сайті інформації щодо джерел навчального характеру, переліку аналітичнх інструментів та корисних посилань.

Для підвищення поінформованості суб’єктів сфери стосовно наявних аналітичних інструментів, які можуть використовуватись під час проведення закупівель та сприяти проведенню досліджень, вивченню ринку, отриманню інформаційно-консультаційної підтримки, інформації у відкритих джерелах, контролю та моніторингу публічних закупівель зі сторони органів управління таких замовників, департаментом створено підрубрику “Інформаційні джерела та аналітичні інструменти” [63].

6. Використання «Прозоро Маркет» для державних закупівель товарів, послуг, як альтернатива допороговим (спрощеним) закупівлям з вартістю до 200 000 грн. Прозоро Маркет- перший державний інтернет-магазин

Можлививість закупити електроенергію бюджетними установами стал можливою з листопада 2021р.,для підвищення професійного рівня суб’єктів

сфери закупівель радимо скористатись інформацією розміщеною в підрубриках: “Тематичні листи” та “Корисні посилання на заходи”.

Для суб'єктів сфери публічних закупівель створено інформаційні ресурси, які забезпечують безоплатний доступ всіх суб’єктів сфери до методологічних, навчальних, роз’яснювальних матеріалів, узагальнених листів, безоплатних консультацій, статей та відеоматеріалів щодо застосування закупівельного законодавства та функціонування електронної системи публічних закупівель. Інформація про відкриті джерела, які допоможуть в отриманні знань, та матеріали розміщені на офіційному сайті Уповноваженого органу.

Відео курс «Професійно про закупівлі», включає найбільш актуальні та популярні теми оновленого закупівельного законодавства та містить базову інформацію та відповіді на основні питання у сфері публічних закупівель [63].

Міжнародне визнання за розвиток електронної системи публічних закупівель ProZorro доведено 1 першим місцем в міжнародному рейтингу. Результатом успішного реформування державних закупівель та швидкими темпами вдосконалення реформи прозорості в енергетиці та в системі державних закупівель відображається в міжнародних рейтингах.

У рамках проекту «Прозора енергетика» DiXi Group спільно з НКРЕКП розробили мобільний додаток «Енергетика онлайн», мета якого − покращення комунікації між постачальниками та споживачами. З цією ж метою на сайті «Українська енергетика» з’явився інструмент «Подати запит». Він допоможе споживачам напряму спілкуватися з розпорядниками інформації в галузі енергетики, наведена у Додатку Ж.

3.2. Пропозиції щодо удосконалення нормативно-правової бази державних закупівель електроенергії бюджетними установами

Закупівлі електроенергії — одні з найбільш стресових процедур закупівель для державних замовників та бюджетних установ, адже ціни на цей товар весь час змінюються, а постачання повинне бути безперебійним. Щоб точно не залишитись без світла у новому році, планувати ці тендери потрібно з

оргрунтування, та врахувати детальніше процес планування закупівель електроенергії , та інші.

Замовнику пропонується для проведення державних закупівель електричної енергії врахувати такі пропозиції,які призведуть до еффективчності, якості, економічної доцільності використання бюджетних коштів, з врахуванням таких рекомендації:

1. Бюджетній установі потрібно правильно розрахувати очікувану вартість закупівлі електроенергії та розуміти всі складові активної електричної енергії,та провести закупівлю вчасно. Визначення очікуваної вартості закупівлі електроенргії рекоментується к наступні етапи:

- визначення потреби в товарах, роботах та послугах з урахуванням запланованих поточних завдань замовника;

- формування опису предмета закупівлі із зазначенням технічнихі якісних характеристик. До формування опису предмета закупівлі, а у разі відсутності таких фахівців – залучати експертів на договірних засадах;

- аналіз ринку. На цьому етапі доцільно використовувати як загально-доступну інформацію щодо цін.

Метод порівняння ринкових цін – це метод визначення очікуваної вартості на підставі даних ринку, та цін від інших постачальників. Проводити консультації з ринком – представниками бізнесу Постаальниками електроенргії, направляти офіційні листи-запити щоо надання інформації щодо вартості електроенергії на той чи інший період(квартал, 6місяців,або рік), з урахуванням технічних вимог замовника до закупівлі електроенргії.

Користуватись сайтом ДП «Оператор ринку», щоб бути проінформовани про актуальні закупівельні ціни на ринку електричної енергії, згідно 4х закупівельних ринків, таких як: ринку на добу на перед-РДН, на втуртішньодобовоу ринку - ВДР, на ринку двостороніх договорів – ДД. Врахувати складові вартосні електроенергії, переваги та недоліки фіксованого тарифу та формули в договорів , постіцно моніторити ціни на ринку РДВ опубліковані на сайті ДП «Оператора ринку» [33].

Інформацію про поточна модель ринку елекроенергії та інформація про погодині ціни на ринку РДН в торговій зоні ОЕС станом на 20.09.2021 р. надано у Додатку З.

Порядок отримання очикованої вартості закупівлі електроенергії формувати, а саме необіхдно визначити очікувану ціну за одиницю, як середньоарифметичне значення масиву отриманих даних.

$$Ц_{од} = (Ц_1 + \ldots + Ц_к) / К, \quad (3.1)$$

де $Ц_{од}$ – очікувана ціна за одиницю;

$Ц_1$, $Ц_к$ – ціни, отримані з відкритих джерел інформації, приведені до єдиних умов;

К – кількість цін, отриманих з відкритих джерел інформації.

Тобто, очікувану вартість предмету закупівлі визначити, як добуток очікуваної ціни за одиницю на кількість товару/послуг за такою формулою:

$$ОВ_{мрц} = Ц_{од} \times V, \quad (3.2)$$

де $ОВ_{мрц}$ – очікувана вартість за методом ринкових цін;

$Ц_{од}$ – очікувана ціна за одиницю товару/послуг;

V – кількість (обсяг) товару/послуг, що закуповується.

Розрахунок очікуваної вартості товарів/послуг на підставі закупівельних цін попередніх закупівель.

Ефективно спланувати закупівлю електроенергії вчасно, врахувати терміни та типів процедури закупівлі, відповідно ст. 3 - 4, ст.10 Закону «Про публічні закупівлі», відповідно до категорії замовника, згідно п. 1-3 ст.2 Закону № 922» [13].

Замовнику бюджетній установі, що плану закупівлю електронергії рекомендується ретельно розробляти технічне завдання (технічні,якісні та кількісні характеристики) до закупівлі електроенргії та вірно складати вимоги

тендерної документації, за якою буже здійснюватися закупівля електроенергії на увесь наступний період (квартал, 6 місяців, або рік)та інших вимог документації.

В технічному завдані до тендерної документації рекоментується зазначати Замовнику- бюджетній установі наступні дані:

- перелік об'єктів електропостачання замовника або перелік ОСР до яких приєднані об'єкти замовника;

- інформацію про обсяги та строки постачання за договором;

- інформацію про категорію до якої «Б» без АСКОЕ або категорія «А» – наявність АСКОЕ);

- вимоги щодо якості електричної енергії врегульовано нормативно-технічними документами, в тому числі в тому числі ДСТУ EN 50160:2014. Окремих вимог щодо якості або порядку передачі електричної енергії споживачу не передбачається.

5. Рекомендується визначати у тендерній докумументації кваліфікаційні критерії до Учасників- електропостачальників. Перелік можливих кваліфікаційних критеріїв до учасників, зазначені у ст. 16 Закону№ 922 [13].

Зазначати можливо також й інші вимоги тендерної документації до учасника, а саме: гарантійний лист про можливості поставки товару, лист и від учасників щодо наявність власного офіційного веб-сайту в мережі Інтернет з описом та підтвердженням його відповідності вимогам підпункту 14 та підпункту 15, пункту 5.2.2. розділу 5.2. Правил роздрібного ринку електричної енергії [30], завірену підписом уповноваженої особи та печаткою підприємства (вимога щодо печатки не стосується учасників, які здійснюють діяльність без печатки згідно діючого законодавства); вимоги щодо можливість надання Замовнику платіжних документів безоплатно у центрі обслуговування клієнтів, представництві тощо за місцем розташування (із вказанням місця розташування, посади, ПІБ та контактного телефону керівника) та на персональній сторінці споживача через веб-сайт електропостачальника, у порядку, передбаченому договором про постачання електричної енергії споживачу; вимоги щодо кол-центру згідно з вимогами, встановленими нормативно-правовими актами

НКРЕКП або, у разі, якщо створення кол-центру не є обов‘язковим для Учасника; вимоги щодо особистого кабінету споживача та інші.

6. Слідкувати за змінами у законодавстві, щоб підвищувати рівні професійної грамотності уповноважених осіб, які будуть закуповувати електроенергію для бюджетної установи, яким необхідно постійно використовувати сучасні корисні посилання інформаційнв ресурси для підпищення рівня професійного розвитку уповноваеної особи замовника бюджетних установ , таких як інформаційний портал ДП «Прозорро», який називається «Інфбокс Прозорро» [22], публікації розділу «електрична енергія» та сатті веб-порталу видавництва «Радник в сфері державних закупівель», публікації веб-порталу періодичного видання «Expertus: Держзакупівлі», публікації періодичного видання «Державні закупівлі» вміти моніторити закупівельні зіни електричної енергії на ринку на добу наперед та цін на внутрішньо добовому ринку, які щодено публікується на сайті ДП «Оператор ринку» [33], використовувати монограми та презентації експертів ДП «Прозорро», консалтингових компаній, представників Мінекономрозвитку, державних уповноважених Антимонопольного комітету України, фахівців з публічних закупівель України Держаудитслужби України, ДУ «Професійнв закупівлі» та інших експерти [21,22].

7. Купувати електричну енергію для задоволення потреб бюджетних установ рекомендується через «Prozorro-Market» (далі е-каталог), при вартості закупівель до 200 000 грн. «Prozorro-Market»- це перший державний інтернет-магазин з публічних закупівель товарів робіт та послугю. З врахуванням того,що у листопаді2021р. доданий код товару код ДК 0931000-5 електрична енергія, де доступ до каталога отримали тільки ті добросовісті Поставльники, які все пройшли перевірку та попередній кваліфікаційний відбір, проведений Державною установою «Професійні закупівлі».

Згідно даних системи Prozorro більше 45% процедур закупівель в України проводиться через спрощені закупівлі (допорогові) та з врахуванням того факту, що купівлю електроенергії через е-каталог став можливим лише 4 кв. 2021 р., то

станом на 15.12.2021 р. оголошено більше 200 запитів цінових пропозиції через е-каталог, з яких більше 40 завершено закупівель, та укладено договорів. «Prozorro-Market» виступає, як альтернатива допороговим (спрощеним) закупівлям, де перевагою є швидкий спосіб проведення закупівель електроенергії для замовника, без складення тендерної докмунтації, де наявна можливість провести процедуру закупівель та укласти договір до 5 днів з будь-яким електропостачальником.

8. Скласти тест уповноваженої особи , підтвердити свої знання у сфері державних закупівль, отрмати сертифікат про проходження навчання- фахівець з публічних закупівель до 2022р.,який є необхідний за для виконання професійних функцій та обовязків,як уповноваженої особи (представника замоника) з закупівель електронергії, чи будь якого товару, робіт чи послуг.

9. Рекомендується завжди брати до уваги , слідкувати за змінами у законодаствi ЗУ про ринок електроенергії та законодаствi в рамках Закону № 922. Слідкувати за за змінами у законодаствi ЗУ про ринок електроенергії та законодаствi в рамках Закону № 922. Відомим фактом є, що на даний час на сайті Верховної ради України прилюднено проект постанови про внесеня змін до Закону України «Пр публічні закупівлі», за яким пропонується змінити вартісні межі обовязкових закупівель через систему Прозорро, а саме підняття вартісних порогів закупівль від 200 тис грн. до 500 тис грн – та проведення конкурентних обовязкових процедур через електрону систему Prozorro з 200 тис. грн. додати джерело проект постанови.

3.2.Обґрунтування доцільності державних закупівель електричної енергії на прикладі Територіальний відділ освіти Олександрівського району департаменту освіти і науки Запорізької міської Ради

Згідно проведеного аналізу, та проведеним дослідженням стоїть завдання обгрунтувати доцільності, ефективності використання бюджетних коштів та їх заощаджень при здійсненя закупівель електричної енергїії бюджетної установи на прикладі Териториальново відділу освіти, науки та спорту Олександрівського

району Запорізької міської ради, (далі –ТВО Олександрівського району) .Для дослідження враховуються усі особливості процедур закупівль електроенргії, необхідних для потреб бюджетної установи у 2019-2021рр.

Для аналізу та дослідження закупівель електроенргії ТОВ Олександрівського району у 2019-2021рр. використвоеємо офіційний сайт установи [13] та електрону систему Prozorro [13], та модуля аналітики [13] та наводяться наступні статистичні дані закупівель електроенргії ТОВ Олександрівського району у 2019-2021 рр., що наведені у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Статистичні дані закупівель електроенргії ТОВ Олександрівського району у 2019-2021 рр.

№ тендера в ЦБД	Вид торгів	Період постачання, рік	Бюджет, грн.	Вартість договору, грн	Економія, грн	Вартість грн. за 1 кВт*год	Кількість, обсяг закупівлі, кВт*год	Кількість учасників	Переможець
UA-2019-01-11-000512-b	Переговорна процедура (скорочена) (універсальна послуга)	2019	4 407 521,89	4 407 521,89	0,00	2,75	1603820,00	1	ТОВ "Запоріжжяелектропостачання"
UA-2020-03-05-002362-c	Переговорна процедура (скорочена) (універсальна послуга)	2020	412 683,64	412 683,64	0,00	2,73	151130,00	1	
UA-2020-04-02-000807-a	Переговорна процедура (скорочена) універсальна послуга)	2020	356 480,68	356 480,68	0,00	2,33	153160,00	1	
UA-2020-03-10-000725-a	Відкриті торги	2020	2 650 000,00	1 738 825,40	911 174,60	1,51	15140,00	18	ТОВ "Укргазвидобич"
UA-2020-11-25-003940-b	Відкриті торги	2021	2 808 432,00	2 210 340,00	598 092,00	1,70	1 300 200,00	2	ТОВ "Тристар Енергія"
UA-2021-10-26-006881-a	Переговорна процедура (скорочена)	2021	441 998,30	441 998,30	0,00	3,70	119 459,00	1	ТОВ "Запоріжжяелектропостачання"
UA-2021-11-24-003697-c	Переговорна процедура (скорочена)	2021	810 000,00	810 000,00	0,00	3,00	270 000,00	1	

У звязку з прийняттям Постанови НКРЕ КП№ 227 від 31.07.2021р було затвердженно нові правила закупівель, а саме «затвердження нових рівнів гранічних закупівельних цін електроенергії» та відбулось різке здорожчання електроенргії на ринку. За винекнення таких обставин, діючий постачальник ТОВ «Тристар Енергія» звернувся то ТВО Олександрівського району з відповідним листом -повідомлення стосовно дострокового розірвання Договору №1 про закупівлю електричної енергії від 04.10.2021 від ТОВ «ТРІСТАР ЕНЕРГІЯ». Цей факт підтвердженно даними з системи Prozorro [20] в обгрунтуванні Замовника та описані такі обставини у переговорної процедури закупівлі(ID закупівлі UA-2021-10-26-006881-a).

Розуміючи заздалегіть, що в даному випадку є велика можливість, автоматично потрапити на постачання до Постачальника останьої надії, яким є Постачальник ТОВ «Укрінтеренерго»,відповідно ПРЕЕ, де постачання електроенргії к ПОН відбувається за «високими» тарифами, в таному випадку більше ніж 6,20 грн за кВт*год джерело ПОН сайт укринтеренерго. Отже, розуміючи даний ризик неефективного викорисання бюджетних коштів за завищеним цінам, уповноваженою особою бюджетної установи ТВО Олександрівського району у 4кв.2021р. було оголошені декілька процедур закупівель електроенргії, необхідних додаткових обсягів до кінця 2021р. Статистичні дані закупівель електроенергії бюджетною установою ТВО Олександрівського району у 4 кв. 2021р.наведені у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Дані закупівель електроенергії бюджетної установи ТВО Олександрівського району оголошені у 4 кв. 2021р.

Ідентифікатор тендера	Тип процедури закупіві	Статус	Очікувана вартість, грн.	Обсяг закупівлі кВт*год
UA-2021-11-24-003697-c	Переговорна процедури	Завершена закупівля	810 000,00	270 000
UA-2021-10-27-003276-b	Відкриті торги	Закупівля не відбулась	810 000,00	270 000
UA-2021-10-26-006881-a	Переговорна процедури	Завершена закупівля	441 998,30	119 459
UA-2021-10-07-001636-a ВСЬОГО у 2021р.	Відкриті торги	Закупівля не відбулась	810 000,00	270 000

Отже, за причини двічі відмінено процедуру відкритих торгів, у тому числі частково (за лотом), через відсутність достатньої кількості тендерних пропозицій, визначеної цим Законом та надано обґрунтуванням, що відповідно до ст. 40 Закону №922, замовник може застосувати переговорну процедуру закупівлі, та укласти договір на підставі пункту 1 частини 2 статті 40 Закону №922.

За результатами, було укладено Договір укладено договір з ТОВ «Запоріжжяелектропостчання» на суму 441 998,30 грн. (UA-2021-10-26-006881-a) на обсяг 119 459 кВт*год (з розрахунку 3,75 грн за одиницю товару 1 кВт*год) на жовтень 2021р на термін достатній для проведення торгів.

За причини двічі відмінено процедуру відкритих торгів, у тому числі частково (за лотом), через відсутність достатньої кількості тендерних пропозицій, визначененою із статтею ст. 40 Закону У відповідності України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII замовник може застосувати переговорну процедуру закупівлі та уклав договір на 810 000,00 грн. (UA-2021-11-24-003697-c) у обсязі 270 000 кВт*год на період листопад-грудень 2021р.

За результатами 2х процедур закупівель необхідного обсягу на 2021р. ТВО Олександрівського району було укладено 2 договори закальною суму 1 251 998,30 грн. на необхідний загальний обсязі для об’єктів замовника 389 459 кВт*год на період жовтень –грудень 2021р

Отже робимо висновок з вищенаведеного, що уповноважена особа ефективно використовує знаня публічних закупівль з врахуванням особливостей закупівель електроенерії, за рахунок вірного використання механізмів проведення процедур закупівель замовником, а саме переговорної процедури на термін достатній для проведеня торгів - UA-2021-10-26-006881-a. Треба вважати, що додатково 334 485,20 заощаджено бюджетних коштів в розмірі 334 485,20 за рахунок придбання 119459 кВт*год у Постачальника ТОВ «Запоріжжяелектропостачання» по 3,70 грн. за кВт*год, порявняно з постачанням цього ж обсягу у Постачальника останьої надії за цінами вище

ринкових більше (6,50 грн. за кВт*год) , у разі не проведення термінової скороченої закупівлі.

Тобто за результатами оголошених процедур замовником – ТВО Олександрівського району відбулось 2 процедури закупівель, та були укладені договори на суму 810 000грн. UA-2021-11-24-003697-c з Постачальником ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»та забеспеченіпотреби замовника в повному обсязі, та з розрахунку того що

Перелік ідентифікаторів договорів на закупівлю додаткового обсягу електроенергії наведені у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Перелік ідентифікаторів договорів на закупівлю додаткового обсягу електроенергії у 2021р. для бюджетної установи ТВО Олександрівського району

Ідентифікатор договору	Сума договору	Постачальник
UA-2021-11-24-003697-c-c1	810 000	ТОВ "ЗАПОРІЖЖЯЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ"
UA-2021-10-26-006881-a-b1	441 998	ТОВ "ЗАПОРІЖЖЯЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ"

Висновки до третього розділу

На сьогодні Україна проводить активне реформування національної економіки в цілому, в тому числі, реформування системи державних закупівель з врахуванням особливостей закупівель електроенергії.

Отже, на прикладі закупівіл електроенергії бюджетною установою ТВО Олександрівського району проводився аналізу та огрунтування досліддоцільності та ефективності використання бюджетних коштів та їх заощаджень при здійсненя закупівлі електричної енергїії. Отже доведено, економічна доцільність та заощаджено , де серед учасників закупівель було оголошено Переможцем та укладено договір № 103 від 01.12.2021р. з ТОВ «ЗЕП» , який запропонував найнижчу ціну на постачання електричної енергії за результатами проведеної зауківлі, згідно ідентифікатор закупівлі UA-2021-11-24-003697-c , економічна доцільність – замовники зобов’язані обрати того з

учасників закупівель, який запропонував найнижчу ціну за свої товари, роботи, послуги, але при цьому повністю відповідає заявленим кваліфікаційним критеріям. Публічні закупівлі повинні забезпечити економію бюджетних коштів, а також недопущення корупції.

4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1. Забезпечення технологічної безпеки та охорони праці у всіх сферах публічних та державних закупівель

Дотримання безпечних умов праці, зниження травматизму, збереження здоров'я персоналу є основними завданнями як для менеджменту компанії, бюджетної організації, так і для кожного співробітника зокрема. Пріоритетними зобов'язаннями бюджетної установи щодо працівників є забезпечення їх здоров'я та безпеки. Саме тому найзначнішими інвестиціями, пов'язаними з господарською діяльністю підприємства була програма виконання колективного договору та охорони праці.

Діяльність усіх бюджетних організацій, розпорядників бюджетних коштів у цій сфері суворо регламентована Законом України «Про охорони праці». Ми намагаємося не обмежуватися лише вимогами законодавства даної сфері, а й вести активну діяльність, спрямовану на покращення безпеки праці та охорони здоров'я трудящих. Ефективний спосіб зниження показників травматизму та покращення умов праці - оцінка виробничих ризиків та подальше впровадження програм з їхньої мінімізації.

Оскільки тема магістерської кваліфікаційної роботи – дослідження управління закупівліми електроенргії (енергоносій) для бюджетніх установ передбачає що уповноважені особи з закупівель будуть працювати у приміщенні обладнаному персональними комп’ютерами (далі – ПК) з екранними пристроями (далі – ЕП), принтерами, тому нижче розглянемо заходи по забезпеченню безпеки, виробничої санітарії і гігієни праці для робочих місць приміщення дослідного центру обладнаного ПК з ЕП, а також заходи з пожежної безпеки та цивільного захисту, у відповідності з методичними вказівками [35].

4.2. Аналіз потенційних небезпек

Ідентифікацію небезпек здійснюють згідно принципу, що «усе впливає на усе», тобто все може бути як джерелом небезпеки, так і зазнати небезпеки.
На основі аналізу роботи існуючого обладнання і технологічних процесів у приміщенні бюджетної установи є ПК з ЕП, згідно ГОСТ 12.0.003-74* «ССБТ. Опасніе и вредніе производственніе факторі. Классификация» [35], виявлені наступні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, здатні привести до травм або ушкодження здоров'я працівників:

- можливість ураження електричним струмом, при виконанні службових обов'язків внаслідок порушення правил з електробезпеки або помилкових дій персоналу, що може призвести до електротравм різного ступеню важкості або навіть до летального наслідку;
- механічне травмування в наслідок не раціонального розташування, устрою та обладнання робочих місць, тобто з порушенням ергономічних вимог до компонування робочого місця та до робочої пози;
- підвищена або знижена температура, вологість і рухливість повітря в приміщенні, у випадку не якісної або нераціональної системи вентиляції та кондиціювання повітря, приводить до підвищеної стомлюваності, а як наслідок до помилок, зниженню працездатності, а також може бути причиною простудних захворювань;
- порушення основних вимог до ергономічних характеристик моніторів може негативно позначитися на здоров'ї осіб, що працюють з комп'ютерами;
- незадовільні технічні характеристики моніторів, або неправильне його встановлення, можуть негативно вплинути на зір та на здоров'я загалом;
- утворення озону, утворюється внаслідок впливу електричних зарядів, які виникають у лазерних принтерах, на кисень повітря, що сильно подразнює слизисту оболонку носа, очей і горла та може призвести до ракових захворювань як канцерогенна речовина;

- можливість ураження електричним струмом, при виконанні службових обов'язків внаслідок порушення правил з електробезпеки або помилкових дій персоналу, що може призвести до електротравм різного ступеню важкості або навіть до летального наслідку;

- відсутність або недолік природнього світла, недостатня освітленість робочої зони, підвищена яскравість світла, знижена контрастність, пряма й відбита блескость та підвищена пульсація світлового потоку у наслідок помилок у розрахунках освітленості, неправильної або нераціональної організації освітлення приміщення та робочих місць, а також недотримання вимог до специфіки світлотехнічного обладнання комп'ютеризованих робочих місць може призвести до помилок, зниженню працездатності, а також може бути причиною порушення зору осіб, що працюють з комп'ютерами;

- підвищений рівень вібрації при неправильному або нераціональному розміщенні робочих місць і обладнання, негативно впливає на нервову, опорно-рухову та серцево-судинну системи й особливо – мікроциркуляторне русло серцево-судинної системи (дрібні судини, у яких іде безпосередня віддача кров'ю кисню й утилізація із тканин вуглекислого газу), що при тривалому впливі, може бути причиною виникнення або загострення професійної хвороби пов'язаної з впливом вібрації – «вібраційної хвороби»;

- підвищений рівень шуму на робочому місці при неправильному або нераціональному розміщенні робочих місць і обладнання, при використанні неякісного обладнання або нераціональних режимів його роботи може бути причиною зниження працездатності, а також порушення слуху осіб, що працюють з комп'ютерами;

- порушення вимог до режимів праці та відпочинку користувачів ПК, а саме неякісне або нераціональне розроблення внутрішньо-змінного режиму праці та відпочинку, відсутність або недотримання регламентованих перерв для відпочинку є причиною підвищення нервово-емоційного напруження, втоми зорового аналізатора, погіршення мозкового кровообігу, проявів несприятливих наслідків гіподинамії, підвищення втомі;

- коротке замикання у електричному колі, може привести до виникнення пожежі, а це може бути причиною термічних опіків осіб, що працюють в лабораторії;
- відсутність або неправильний вибір типу та необхідної кількості первинних засобів гасіння пожеж (вогнегасників) у результаті помилок у розрахунках, може стати причиною поширення пожежі, а як наслідок причиною термічних опіків різного ступеню важкості.

4.3. Заходи по забезпеченню безпеки

Приміщення бюджетної установи, у якому здійснюють свої професійні обовязки уповноважені особи з закупівель є офісним приміщенням, де надано роботче місце такій особі та буде розміщене обладнане ПК з ЕП.

Приміщення (кабінет) обладнане відповідно до вимог ДСанПіН 3.3.2.007-98 «Державні стандартні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин» [36] (далі – ДСанПіН 3.3.2.007-98), «Правил улаштування електроустановок» [37] (далі – «ПУЕ»), ДСТУ Б В.2.5-82:2016 «Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом» [38] (далі – ДСТУ Б В.2.5-82:2016), НПАОП 40.1-1.32-01 «Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок» [39], НАПБ А.01.001-2014 «Правила пожежної безпеки в Україні» [40].

Обладнання та пристрої, що розташовані в кабінеті будуть експлуатуватися згідно вимог НПАОП 40.1-1.21-98 «Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів» [41] (далі – «ПБЕЕС»), «Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів» [42] (далі – «ПТЕС») та НПАОП 0.00-7.15-18 «Вимоги щодо безпеки та захисту здоров’я працівників під час роботи з екранними пристроями» [43] (далі – НПАОП 0.00-7.15-18).

Робочі місця уповноважених особ буде виконуватись у відповідності до вимог п. 2.1, розділу ІІ «Вимоги щодо організації та забезпечення безпеки на

робочих місцях», НПАОП 0.00-7.11-12 «Загальні вимоги стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників» [44]. Тобто, у приміщенні для кожного працівника створені здорові і безпечні умови праці. При цьому, керівництвом бюджетної установи, виконані основні принципи запобігання небезпекам, а саме:

- максимально обмежені небезпеки, яких уникнути неможливо;

- виключена максимальна кількість небезпек, виключення яких є можливою і реальною;

- - забезпечений пріоритет колективних засобів захисту над індивідуальними;

- усунуті небезпеки у їх першоджерелах, частково виключений та максимально обмежений вплив небезпечних і шкідливих виробничих чинників;

- врахований людський фактор, зокрема під час вибору засобів виробництва, технології, організації праці, устаткування робочих місць тощо.

З урахуванням вищезазначених вимог, у приміщенні обладнане одне робочих місце, до складу якого входить один рідкокристалічних моніторів LG 27UK650-W, офісні меблі та стенди. Розміри приміщення: 4,5×3,5×3,0 м., тобто його площа – 15,75 м2, а об’єм – 47,25 м3, покриття підлоги – паркет. Живлення електрообладнання приміщення здійснюється від мережі змінного струму напругою 220 В і частотою 50 Гц.

З метою мінімізації виробничого травматизму на робочому місці, всі дослідники, які експлуатують обладнання в приміщенні дослідного центру, пройшли навчання і перевірки знань з питань охорони праці, у відповідності до вимог НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» [26]. А також пройшли «вступний» та «первинний» інструктажі.

Згідно «ПУЕ» [37], за ступенем небезпеки ураження електрострумом, приміщення належить до 1-го класу, тобто є приміщенням без підвищеної небезпеки, у якому відсутні умови, що створюють підвищену та особливу небезпеку.

Згідно глави 1.7 «Заземлення і захисні заходи від ураження електричним струмом» «ПУЕ» [37], обладнання приміщення має основну та подвійну ізоляцію, яка складається з основної та додаткової ізоляції.

Відповідно до п. 6.7.1 НПАОП 40.1-1.21-98 «ПБЕЕС» [41] ПК з ЕП, периферійні пристрої ПК та устаткування для обслуговування, ремонту та налагодження ПК по способу захисту людини від ураження електричним струмом, належать до I класу, оскільки мають основну і подвійну ізоляцію, елемент для заземлення та провід для приєднання до джерела живлення, що має заземлюючу жилу і вилку з заземлюючим контактом.

Відповідно до вимог п. 6.7.4. НПАОП 40.1-1.21-98 «ПБЕЕС» [41] усі доступні для доторкання металеві деталі електрообладнання у приміщенні, яке може опинитись під напругою, у випадку пошкодження ізоляції, з’єднані з заземлюючим пристроєм.

Згідно «ПУЕ» [37] електрообладнання приміщення обладнаного ПК з ЕП характеризується як електроустановки до 1 кВ, тому для забезпечення безпеки персоналу відповідно до вимог п. 1.7 «ПУЕ» [37] все електрообладнання заземлене. Величина опору контуру захисного заземлення, у будь-яку пору року, не перевищує – 4 Ом.

Технічний стан заземлювального пристрою у відповідності до вимог п. 7.3. «ПТЕС» [42], відповідає таблиці 25 додатка 1 до «ПТЕС» [42].

Візуальний огляд видимої частини заземлювального пристрою проводиться за графіком огляду електрообладнання, установленому особою, відповідальною за електрогосподарство дослідного центру.

Оскільки приміщення за ступенем небезпеки ураження електрострумом належить до 1-го класу, тому згідно вимог пункту 6.7.6 НПАОП 40.1-1.21-98 «ПБЕЕС» [41] та додатку №1 до НПАОП 40.1-1.01-97 «Правила безпечної експлуатації електроустановок» [46] (далі – «ПБЕЕ») користувачі ПК пройшли інструктаж з електробезпеки з оформленням в журналі інструктажу та мають I групу з електробезпеки.

Персонал, зі складу оперативних або оперативно-виробничих працівників, що одноосібно обслуговує електромережі та електрообладнання у приміщенні дослідного центру, згідно вимог пунктів 5.1.1, 5.1.2 и 6.1.7 НПАОП 40.1-1.01-97 «ПБЕЕ» [46] та п.п. 2.2.3 і 3.2.6 НПАОП 40.1-1.21-98 «ПБЕЕС» [41] має III групу з електробезпеки.

Відповідно до розділу 3.1 «ПУЕ» [37] та ДСТУ Б В.2.5-82:2016 [38] усі електричні мережі та електроустаткування приміщення з ПК захищено від струмів короткого замикання та струмів перевантаження, а також перенапруги на ділянках цепі. В якості апаратів захисту застосовано автоматичні вимикачі. Які мають у своєму складі електромагнітний (для захисту від струмів короткого замикання) та тепловий (для захисту від перевантаження за струмом) роз'єднувачі, струми уставок яких (так як і запобіжників) обрані найменшими за розрахованими струмами для забезпечення вимог швидкодії, чутливості та селективності захисту.

Згідно вимог розділу «Мінімальні вимоги з охорони праці», директиви ЄС 90/270/ЄЕС [45] та НПАОП 0.00-7.15-18 [43] виконано такі п'ять основних вимог до моніторів, які жорстко регламентують безпечні умови роботи і захист здоров'я осіб, що працюють з комп'ютерами: символи на екрані чіткі і добре розрізняються, яскравість та / або контрастність легко регулюються, екрани вільні від відблисків і відбиття, зображення позбавлене блимання, випромінювання знижені до надзвичайно малих рівнів.

Також врахований такий важливий чинник загальної ергономіки монітора, як можливість його регулювання. Тому у приміщенні встановлені сучасні монітори які дозволяють працювати з різними відео адаптерами і в різних режимах.

4.4. Заходи з виробничої санітарії і гігієни праці

Заходи з виробничої санітарії та гігієни праці для приміщення дослідного центру обладнаного ПК з ЕП розроблені відповідно до вимог Державних

санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» [46], ДСанПіН 3.3.2.007-98 [36] і НПАОП 0.00-7.15-18 [24].

Метеорологічні умови у приміщенні з комп'ютеризованими робочими місцями – температура, відносна вологість та швидкість переміщення повітря цілком відповідають вимогам ДСН 3.3.6.042-99 «Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень» [47] і ГОСТ 12.1.005-88 «ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоні» [48]. Роботи у приміщенні з ПК, належать до категорії Іб – легка робота, тому передбачені наступні оптимальні значення параметрів мікроклімату:

- у холодний період року: температура 21-23□С; відносна вологість: 40-60%; швидкість переміщення повітря: 0,1 м/с;

- у теплий період року: температура 22-24□С; відносна вологість: 40-60%; швидкість переміщення повітря: 0,2 м/с.

Відповідно до вимог ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціонування» [49], з метою забезпечення оптимальних параметрів мікроклімату в приміщенні обладнаному ПК з ЕП передбачена система централізованого водяного опалення з радіаторами, а на теплий період, зважаючи на те, що площа приміщення становить 15,75 м2передбачений побутовий кондиціонер типу Electrolux EACS/I-18HVI/N3. Виходячи з того, що один кондиціонер оснащений інверторною спліт-системою, модель Electrolux EACS/I-18HVI/N3 створена для кондиціонування приміщень до 55 кв.м. Багатоступінчаста система фільтрації та функція іонізації повітря нейтралізує відомих бактерій та позбавляє неприємних запахів. Прилад можна доповнити модулем Wi-Fi.Ключові переваги кондиціонератакі, як інверторна технологія, багатоступінчаста система фільтрації, таймер, функція іонізації повітря.

З метою забезпечення необхідного повітрообміну у приміщенні обладнаному ПК з ЕП, зважаючи на те, що об'єм приміщення становить 39,37 м3, передбачена система механічної припливно-витяжної вентиляції – методом

рекуперації, який забезпечує 3-кратний обмін повітря за годину, виходячи з того, що один забезпечує наступний повітрообмін: приплив – 540 м3/год, витяг – 520 $м^3$/год.

Оптимальні рівні позитивних (n+) і негативних (n–) іонів у повітрі приміщення з ЕП відповідають вимогам додатку 3 ДСанПіН 3.3.2.007-98 [36] і становить: n+ = 1500-30000 (шт. на 1 см3); n– = 3000-5000 (шт. на 1 см3). Підтримку оптимального рівня легких позитивних і негативних аероіонів у повітрі на робочих місцях забезпечують за допомогою біполярних коронних аероіонізаторів.

У приміщенні з ПК згідно вимог ДСанПіН 3.3.2.007-98 [17] та ДБН В.2.5-28-2018 «Природне і штучне освітлення» [50] передбачено природне і штучне освітлення.

Природне освітлення здійснено через світлові прорізи, орієнтовані на південь і забезпечують коефіцієнт природної освітленості (КПО) не нижче 1,5%. Для захисту від прямих сонячних променів, що створюють прямі та відбиті відблиски на поверхні екранів і клавіатури, передбачені сонцезахисні пристрої, на вікнах встановлені жалюзі.

Штучне освітлення в приміщенні, забезпечено системою загального рівномірного освітлення. Значення освітленості на поверхнях столів в зоні розміщення документів становить 300-500 лк. Як джерела штучного освітлення використовуються люмінесцентні лампи типу ЛБ. Яскравість світильників загального освітлення в зоні кутів випромінювання від 50° до 90° з вертикаллю в повздовжній і поперечній площинах і складає не більше 200 кд/м2, захисний кут світильників – не менше 40°. Показник осліплености для джерел загального штучного освітлення в приміщенні не перевищує 20, а показник дискомфорту, відповідно 40.

Рівні звукового тиску в октавних смугах частот, рівні звуку та еквівалентні рівні звуку на робочих місцях приміщення відповідають вимогам ДСанПіН 3.3.2.007-98 [36] і ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму,

ультразвуку та інфразвуку» [51]. Зниження рівня шуму в приміщенні з ПК здійснюється за рахунок:

- використання блоків живлення ПК з вентиляторами на гумових підвісках;
- використання ПК, в яких термодавачі вмонтовані в блоці живлення і в критичних точках материнської плати, які дозволяють програмним шляхом регулювати моменти включення і швидкість обертання вентиляторів;
- використання ПК, в яких вентилятор на процесорі встановлений виробником (BOX-процесор);
- CD-DVD пристрої взагалі не використовуються;
- розташування принтерів та БФП колективного користування на значній відстані від більшості робочих місць користувачів ПК.
- встановлено спеціальні облицювання що поглинають звук;
- використовуються SSD накопичувачі.

Під час виконання робіт з ПК, значення характеристик вібрації на робочих місцях не перевищують допустимого рівню, які відповідають вимогам ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації» [52]. Персонал не має потреби в додатковому захисті від вібрації, яку виробляють ПК. Оскільки ПК установлені на спеціальний комп’ютерних столах, які поглинають залишкову вібрацію.

Згідно вимог п. 2.7 НПАОП 0.00-7.113-14 «Вимоги до роботодавців щодо захисту працівників від шкідливого впливу електромагнітних полів» [53] (далі – НПАОП 0.00-7.113-14), з метою зменшення шкідливого впливу електромагнітних полів на здоров’я працівників обране обладнання з меншим рівнем електромагнітних полів, а саме, у приміщенні з ПК в якості екранних пристроїв встановлені рідкокристалічні монітори, які не є джерелами шкідливого рентгенівського та електромагнітного випромінювання. Рівень їх випромінювань цілком відповідає вимогам ДСНіП 3.3.6.096-2002 «Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів» [54], ДСанПіН 3.3.2.007-98 [36] і НПАОП 0.00-7.15-18 [43], тому спеціальні заходи для захисту персоналу не передбачені.

Крім того, згідно вимог НПАОП 0.00-7.113-14 [53], з метою зменшення шкідливого впливу електромагнітних полів на здоров'я працівників, роботодавцем забезпечене наступне:

- передбачена можливість застосування технологічних прийомів і режимів роботи, які забезпечують зниження рівня електромагнітних полів;

- дизайн і взаємне розташування робочих зон у приміщенні, що обладнане ПК з ВДТ, забезпечують безпеку персоналу від електромагнітних випромінювань;

- передбачені технічні заходи, спрямовані на обмеження впливу електромагнітних полів (блокування, екранування);

- передбачене регламентне технічне обслуговування обладнання і робочих зон;

- в екстрених випадках, передбачені обмеження тривалості впливу електромагнітних полів.

Розташування робочого місця з ПК у приміщенні виконано згідно вимог ДСанПіН 3.3.2.007-98 [36]. Розміри приміщення: 4,5×3,5×3,0 м., тобто його площа – 15,75 м2, а об'єм – 47,25 м3, з урахуванням розміщення в ньому 2 (двох)комп'ютеризованих робочих місць, відповідають нормативним вимогам. Оскільки на одне комп'ютеризоване робоче місце доводиться більше 6 м2 площі й 20 м3 об'єму приміщення. Покриття підлоги є матовим з коефіцієнтом відбиття 0,3-0,5. Поверхня підлоги є рівною, неслизькою, з антистатичними властивостями. Для внутрішнього оздоблення приміщень з ПК використані дифузно-відбивні матеріали з коефіцієнтами відбиття для стелі 0,7-0,8; для стін 0,5-0,6.

Обладнання та організація одного місця приміщення з ПК забезпечена з урахуванням їх взаємного розташування, ергономічних вимог, характером і особливостями трудової діяльності, відповідно до вимог ДСанПіН 3.3.2.007-98 [36].

При розташуванні елементів робочого місця користувача ПК були враховані:

- робоча поза користувача;

- простір для розміщення користувача;

- можливість огляду елементів робочого місця;

- можливість ведення записів, розміщення документації і матеріалів, які використовуються користувачем.

Конструкція робочого місця користувачів ПК забезпечує підтримання оптимальної робочої пози. Робочі місця з ПК розташовані відносно віконних прорізів так, щоб природне світло падало збоку переважно зліва. Висота робочої поверхні столу з ПК регулюється в межах 680-800 мм, а ширина і глибина – забезпечує можливість виконання операцій у зоні досяжності моторного поля (рекомендовані розміри: глибина – 800-1000 мм ширина – 600-1400 мм,). Робочий стіл уповноваженої особи має простір для ніг висотою 600 мм, шириною – 500 мм, глибиною (на рівні колін) – 450 мм, на відстані витягнутої ноги – 650 мм. Поверхня сидіння і спинки стільця напівм’яка з нековзним повітронепроникним покриттям, що легко чиститься і не електризується.

Вимоги до режимів праці та відпочинку користувачів ПК визначаються роботою, що виконується користувачем у відповідності до вимог ДСанПіН 3.3.2.007-98 [36] та ДК 003:2010 «Класифікатор професій» [55].

Робота виконується у вільному темпі і пов’язана з періодичним пошуком помилок в умовах дефіциту часу, характеризується інтенсивною розумовою творчою працею з підвищеним напруженням зору, концентрацією уваги, нервово-емоційною напругою, статичною робочою позою, періодичним навантаженням на кисті верхніх кінцівок. Тому встановлені внутрішньозмінні режими праці та відпочинку при 8-годинній денній робочій зміні та передбачені регламентовані перерви для відпочинку тривалістю 15 хвилин через кожні 2 години. Для зниження нервово-емоційного напруження, втоми зорового аналізатора, поліпшення мозкового кровообігу, подолання несприятливих наслідків гіподинамії, запобігання втомі деякі перерви використовуються для виконання комплексу вправ.

Передбачений для приміщення дослідного центру обладнаного персональними комп’ютерами з екранними пристроями комплекс заходів по забезпеченню безпеки, виробничої санітарії та гігієни праці забезпечує безпечні та комфортні умови праці персоналу.

4.5. Заходи з пожежної безпеки

Комплекс протипожежних заходів для приміщення дослідного центру обладнаного ПК з ЕП, розроблений відповідно до вимог НАПБ А.01.001-2014 «Правила пожежної безпеки в Україні» [40].

Виходячи з аналізу речовин та матеріалів, які використовуються при роботі у приміщенні дослідного центру обладнаному ПК з ЕП:

- згідно ДСТУ EN 2:2014 «Класифікація пожеж (EN 2:1992, EN 2:1992/A1:2004, IDT)» [56] у приміщенні дослідного центру обладнаному ПК з ЕП можливі пожежі класу – А (пожежа, що супроводжується горінням твердих матеріалів);

- згідно «Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників» [57] також можливі пожежі класу – «Е» (горіння електроустановок, що перебувають під напругою до 1000 В);

- відповідно до вимог ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою» [58], воно належить до категорії «Д» з пожежної небезпеки – простір у приміщенні, у якому перебувають тверді горючі речовини та матеріали.

Оскільки приміщення дослідного центру яке обладнане ПК з ЕП належить до виробництва категорії «Д» з пожежної небезпеки, тому відповідно до ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об’єктів будівництва. Загальні вимоги» [59] (далі – ДБН В.1.1-7:2016) воно має II ступінь вогнестійкості , а саме відноситься до будинків з несучими та огороджувальними конструкціями з природних або штучних кам'яних матеріалів, бетону, залізобетону із застосуванням листових і плитних негорючих матеріалів).

У разі виникнення пожежі у приміщенні дослідного центру обладнаному ПК з ЕП для евакуації персоналу відповідно до вимог ДБН В.1.1-7:2016 [59] передбачені виходи, по обидві сторони приміщення, з одного боку вікно (на пожежні сходи), а з іншого – вхідні двері. Згідно п. 2.29 (табл. 2) СНиП 2.09.02-85* «Производственніе здания» [60], відстань від найбільш віддаленого робочого місця до найближчого евакуаційного виходу не обмежується.

Обладнання, силові та освітленні мережі приміщення дослідного центру обладнаного ПК з ЕП відповідають вимогам пожежної безпеки, оскільки виконані відповідно до вимог НПАОП 40.1-1.32-01 «Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок» [39], та мають мінімальний ступінь захисту оболонок (ізоляції) обладнання IP44 який відповідає класу пожежонебезпечної зони П-IIа до якої належить приміщення.

Згідно вимог пункту 3.1.8 «ПУЕ» [37] електричні мережі у приміщенні дослідного центру обладнаному ПК з ЕП мають захист від струмів короткого замикання, який забезпечує найменший час відключення та вимоги селективності.

Згідно ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту» [61], у приміщенні дослідного центру обладнаному ПК з ЕП встановлена система пожежної й охоронної сигналізації «Тірас 4П.1» з вбудованим GSM комунікатором. Яка забезпечує виявлення теплових і димових ознак пожежі і місця виникнення пожежі з точністю до місця розміщення датчика.

Оскільки і кабінеті уповноважених осіб, що обладнаний ПК з ЕП має площу 15,75 м2, тому відповідно до вимог п. 7 розділу VI «Вибір типу та необхідної кількості вогнегасників», «Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників» [57], для гасіння електроустановок, що знаходяться під напругою, передбачені вуглекислотні вогнегасники типу ВВК-3,5 у кількості 1 штук (з розрахунку один вогнегасник с величиною заряду вогнегасної речовини 3 кг. і більше, на 20 м2 площі приміщення). Додатково, на кожному поверсі будівлі, в якій розміщене приміщення обладнане ПК з ЕП, передбачене два переносних порошкових вогнегасника – ВП-5. Відстань між вогнегасниками та

місцями можливих загорянь не перевищує 10 м, а в нашому випадку достатньо на площу 15,75 м2 1 вогнегасника типу ВВК-3,5.

4.6. Евакуаційні заходи щодо робітників, службовців промислових об’єктів та населення відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України

Відповідно до вимог статті 33 – «Заходи з евакуації», «Кодексу цивільного захисту (далі – ЦЗ) України» [62], евакуаційні заходи робітників, службовців промислових об’єктів та населення проводиться на державному, регіональному, місцевому або об’єктовому рівні.

Залежно від особливостей надзвичайної ситуації встановлюються наступні види евакуації: обов’язкова, загальна або часткова, тимчасова або безповоротна.

Рішення про проведення евакуації приймають:

- на державному рівні – Кабінет Міністрів України;
- на регіональному рівні – Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації;
- на місцевому рівні – районні, районні у містах Києві чи Севастополі державні адміністрації, відповідні органи місцевого самоврядування;
- на об’єктовому рівні – керівники суб’єктів господарювання.

У разі виникнення радіаційних аварій рішення про евакуацію населення, яке може потрапити до зони радіоактивного забруднення, приймається місцевими державними адміністраціями на підставі висновку санітарно-епідеміологічної служби відповідно до прогнозованого дозового навантаження на населення або за інформацією суб’єктів господарювання, які експлуатують ядерні установки, про випадки порушень у їх роботі.

У невідкладних випадках керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а в разі його відсутності – керівник аварійно-рятувальної служби, який першим прибув у зону надзвичайної ситуації, може прийняти рішення про проведення екстреної евакуації населення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження.

Обов’язкова евакуація населення проводиться у разі виникнення загрози:

- аварій з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;

- катастрофічного затоплення місцевості;

- масових лісових і торф’яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів;

- збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій у безпечні райони, які визначаються Міністерством оборони України на особливий період).

Загальна евакуація проводиться для всіх категорій населення із зон:

- можливого радіоактивного та хімічного забруднення;

- катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі при руйнуванні гідротехнічних споруд.

Часткова евакуація проводиться для вивезення категорій населення, які за віком чи станом здоров’я у разі виникнення надзвичайної ситуації не здатні самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров’я, а також осіб, які відповідно до законодавства доглядають (обслуговують) таких осіб. Часткова евакуація може проводитися також для інших категорій населення за рішенням органів і посадових осіб, зазначених у частині четвертій цієї статті.

Проведення евакуації забезпечується шляхом:

- утворення регіональних, місцевих та об’єктових органів з евакуації;

- планування евакуації;

- визначення безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та майна;

- організації оповіщення керівників суб’єктів господарювання і населення про початок евакуації;

- організації управління евакуацією;

- життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення;

- навчання населення діям під час проведення евакуації.

За рішенням органів, зазначених у частині третій цієї статті (крім керівників суб’єктів господарювання), для виведення чи вивезення основної частини

населення із зони надзвичайної ситуації, районів можливих бойових дій залучаються у порядку, встановленому законом, транспортні засоби суб'єктів господарювання, а в разі безпосередньої загрози життю або здоров'ю населення – усі наявні транспортні засоби суб'єктів господарювання та громадян.

Суб'єкту господарювання та громадянину, транспортні засоби яких залучені, компенсуються вартість надання послуг і розмір фактичних (понесених) витрат за рахунок коштів, що виділяються з відповідного бюджету на ліквідацію наслідків надзвичайної ситуації або усунення загрози її виникнення, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Працівник суб'єкта господарювання, власник, користувач, водій транспортного засобу, які відмовилися від надання послуг з перевезення населення у зв'язку з надзвичайною ситуацією, несуть відповідальність відповідно до закону.

У разі виникнення загрози життю або здоров'ю громадянам України на території іноземних держав відповідні центральні органи виконавчої влади проводять їх евакуацію.

Евакуація матеріальних і культурних цінностей проводиться у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, які можуть заподіяти їм шкоду, за наявності часу на її проведення.

Планування заходів з евакуації здійснюється відповідно до методики, що затверджується Державною службою України з надзвичайних ситуацій.

Порядок проведення евакуації визначається Кабінетом Міністрів України.

ВИСНОВКИ

Законодавче забезпечення організації процесу державних закупівель характеризується постійними змінами. У процесі виконання своїх цільових функцій в держави виникає проблема матеріально-технічного забезпечення, як при реалізації державних програм, так і у поточній діяльності. Здебільшого ця проблема вирішується придбанням необхідних ресурсів (матеріальних, інтелектуальних та фізичних). Фундаментальною ціллю державних закупівель є, насамперед, створення конкуренції в процесі закупівель в державному сектор і з метою отримання найкращої пропозиції за гроші платників податків. Система публічних закупівель забезпечує конкуренцію за рахунок збільшення кола та географії учасників закупівель, що позитивно впливає на розвиток ринку та економіки України вцілому.

Певною мірою система «ProZorro» стала тим інструментом, який «зламав» усталені протиправні схеми, змушуючи всіх учасників закупівельного процесу організовувати все в іншому, затвердженому державою, форматі. Переведення закупівель в електронний формат надає змогу виявити корупційні процеси та правополушення та схеми на усіх етапах проведення публічних закупівель та протидіяти їм [12, с.100].

Сучасними заходами запобігання корупції у сфері публічних закупівель в Україні, як і в міжнародній практиці, визнано здійснення публічних закупівель через елекотронну інформаційно-телекомунікаційну систему ProZorro. Дана система забезпечує проведення процедур закупівель, створення, розміщення, оприлюднення та обмін іноформацією і документами в електронному вигляді з метою запобігання корупції шляхом збільшення прозорості ринку та створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель для отримання найкращої пропозиції. Певною мірою система «ProZorro» стала тим інструментом, який «зламав» усталені протиправні схеми, змушуючи всіх учасників закупівельного процесу організовувати все в іншому, затвердженому державою, форматі. Переведення закупівель в електронний формат надає змогу

виявити корупційні процеси та схеми на усіх етапах проведення публічних закупівель та протидіяти їм. Перспективи розвитку електронних закупівель напряму залежать від спроможності нашої держави реорганізувати неефективні складові закупівель, забезпечивши дійсно прозорі публічні закупівлі. Отже, вважаємо за потрібне в подальшому вдосконалювати процес запровадження системи електронних закупівель та електронної системи оскарження у сфері проведення державних / публічних закупівель. Оскільки система «Prozorro» є лише інструментом боротьби із корупцією, що надає змогу її виявити, перспективи системи та її ефективність напряму залежить від спроможності усунути недоліки функціонуючої системи шляхом забезпечення невідворотності покарання за порушення Закону, а також шляхом повсюдного впровадження інструментів публічного модуля аналітики, що надає змогу безперебійного моніторингу та контролю за закупівлями та сприяє прозорим та підзвітним закупівлям [12, с.100].

Для проведення дослідження було визначено найважливіші елементи системи державних закупівель:

- законодавче забезпечення організації державних закупівель – встановлення прозорих та зрозумілих правил здійснення закупівель;
- створення відповідних інституцій, у тому числі державних – координація та надання консультативних послуг у сфері державних закупівель;
- інформаційне забезпечення – широке інформування замовників та потенційних учасників процедур закупівлі;
- здійснення контролю за дотриманням розпорядниками державних коштів законодавства щодо державних закупівель – забезпечення дотримання законодавства, попередження порушень, притягнення до відповідальності;
- навчання, розробка освітніх програм – підготовка і підвищення кваліфікації фахівців, що безпосередньо займаються закупівлями товарів, робіт і послуг в організаціях-замовниках.

З даних визначень необхідно підкреслити, що публічні закупівлі дозволяють державі укладати договори з приватним сектором, які покликані вирішувати

соціально-економічні проблеми держави та суспільства, забезпечувати проведення наукових досліджень, створювати і впроваджувати новітні технології й розробки. Необхідність публічних закупівель обумовлюється, як правило, відсутністю інституційних одиниць державного сектору ресурсного потенціалу для виконання тих завдань, які на них покладено.

Одже закупівля електричної енергії для усіх бюджетних установ є стресовою процедурою та особливої оргінізацій, згідно потреб Замовника на рік, відповідно після проведення закупівлі в електронній системі закупівель Прозорро, за результатом якої укладається договір на постачання елктричної енергії. Але обсяги закупівлі за договором можуть бути зменшені з урахуванням фактичного споживання електричної енергії та розміру наявності бюджетних асигнувань (наявності бюджетного фінансування).

Питання матеріально-технічного забезпечення бюджетних установ завжди було і залишається досить гострим, тому що пов'язане насамперед з обмеженістю бюджетних коштів, а отже є складовою частиною системи державних закупівель. Важливим аспектом розвитку державних закупівель є законодавче забезпечення ефективного використання державних коштів. Ефективне законодавство і практика закупівель державою – це запорука економії бюджетних коштів та одержання якісних товарів, послуг, виконання робіт. Важливою характеристикою розвитку нормативної бази будь-якої країни, економіка якої орієнтується на принципи вільного ринку, є стан правових норм саме організації державних закупівель товарів, робіт і послуг.

Зараз ми є свідками реформованому оптового ринку електроенергії в Ураїні, де функціонують двосторонні договори, ринок «на добу наперед», внутрішньодобовий ринок, розпочато імпорт електроенергії. За час роботи реформованого ринку збільшилася ціна для промислових споживачів (не для населення), тобто, закупівля електроенергії на 25-30% дорожче, ніж раніше.

За два роки з'явилася нова ніша на енергоринку України, яка почала змінювати підходи і ставлення до клієнтів. Обслуговування в режимі он-лайн, гнучкі тарифи і прозорість, – стали доступними українським споживачам.

Але з різким зобов’язань замовників закупати електроенргію шляхом використовувати Прозорро –призвели до великої кількості порушень з богу контроюючих органів(що підтверджено результатами перевірок- монгів Державної аудиторської служби та її териториальними підрозділами).

Тобто після прийняття закону про ринок , законодавчо держава не смогла вчасно провести реформування система державних закупівель у відповідність до ринку електроенргії , що свідчить неможливість прямий прямий договір з постачальником ПУП бюджетною установою, на балансі якої знаходяться об’єкти з приднаною потужгістю до 50кВт. (які мають використовувати постачання у ПУП з потребою на рік більше 200 тис грн.) Тобто закупівля електронергії при 200 тис. грн та більше повина бути тількт конкурентною, замовник потрібен виходити на відкриті торги та закуповувати електроенергію за вільними цінами , хоча має право на ПУП.

Цей факт пропирічить на сьогодні закону про ринок електроенергії та законодачим актам у сфері публічних закупівель. не змогли виконати згідно законодавста про публічні, та потребує доопрачювання на законодавчому рівні.

Але з другої сторони, переваги нової моделі енергоринку України в тому, що вона руйнує монополію обласних енергопостачальних компаній, через які страждають звичайні споживачі. Адже, обласні енергопостачальні компанії не завжди контролювали якість енергопостачання. На сучасному етапі незалежний від нього постачальник має важелі впливу і може виставляти штрафи за порушення умов поставок.

Безумовно, Україна продовжить рухатися по європейському вектору розвитку енергоринку. Самі близький приклад розвитку енергоринку України – це Польща. Так, в результаті розвитку енергоринку у Польщі колишні державні компанії-монополісти втратили більшу частину своїх споживачів. На сьогодні вони займають 5% ринку – споживачі нових постачальників електроенергії. Вважаємо, що в Україні будемо спостерігати аналогічні процеси.

Реформування системи публічних закупівель – “Професіоналізація сфери публічних закупівель” , як ефектичний метод покращення якості закупівель, що

підверджуються першими місцями системи електроених закупівль Prozorro в міжнародних рейтингах.

На сьогодні питання державних закупівель є однією з найбільш гострих проблем, яка вийшла далеко за межі суто економічної тематики. Ситуація у цій сфері залишається невизначеною та конфліктною, але при чому причому всі учасники процесу державних закупівель визначають їх ефективність, в першу чергу, що доведено даним дослідженням, за яким доведено обгрунтовану доцільність використання бюджетних коштів на закупівлях електроенргії через систему Prozorro на прикладі ТВО Олександрівського району сумі заощаджених джетних коштів на у 2020р. у сумі 911 174 грн. та у 2021р. у сумі 932 574,20 на закупівлях електроенергії для установи у 2021 р.

Але наявна численних зловживань також є в сиистемі, як результат не едосконалость законодавства, недостатнє фінансування державних потреб, незнання, а й інколи нерозуміння замовниками суті процедур, незнання виконавцями своїх прав і обов’язків, небажання захищати їх перешкоджають становленню ринкової системи державних закупівель в Україні.

Таким чином, система закупівель за державні кошти в Україні потребує доопрацювання. Необхідно прийняти повноцінну нормативну базу, яка охопить усі питання проведення конкурсних торгів, зокрема низку інших законів, що будуть регулювати окремі види держзакупівель, та якісніші підзаконні акти.

Конкурсна система закупівель потенційно сприяє більшим вигодам, а також економії бюджету на всіх рівнях.

З дослідження проведеного в роботі доводить, що система державних закупівель не тільки стимулює формування єдиного конкурентного простору в країні, але й сприяє зростанню конкурентоспроможності на зовнішньому ринку, та сприяє заощадженню держваних коштів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Угода про позику (Проект модернізації державних фінансів) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (25.03.2008), ратифікована Законом України від 24.09.2008 №591-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996_060#Text

2. Про Стратегію розвитку системи управління державними фінансами: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2013 р. №774-р. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/774-2013-р/print1360051017911272.

3. Про схвалення Концепції розвитку системи управління державними фінансами: розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2012 № 633-р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/633-2012р/print1360051017911272.

4. Про схвалення Стратегії модернізації системи управління державними фінансами: розпорядження Кабінет Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 888-р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888-2007-р.

5. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки: розпорядження Кабінет Міністрів України від 08 лютого 2017 р. № 142-р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/142-2017

6. Свірко С.В. Сучасний розвиток системи управління державними фінансами України: обліковий сегмент в забезпеченні інноваційно-інвестиційного вектору спрямування. Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. 2018. Вип. 1(83). С. 56-65.

7. Грицишен Д. О., Свірко С. В., Супрунова І. В. Публічні закупівлі в умовах реформування системи управління державними фінансами: аналітичний аспект. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 7. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1653 (дата звернення: 03.12.2021). DOI: 10.32702/2307-2156-2019.7.3

8. Сошников А.О. Теоретичні засади здійснення публічних закупівель. Часопис Київського університету права. 2015. № 3. С. 221-226.

9. Пінькас Г. І. Система ефективного державного фінансового контролю і

координації у сфері державних закупівель. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 2 (92).С. 57–69.

10. Оврамець Ю.О. Поняття та сутність «публічних закупівель» в адміністративному праві України. Вищий адміністративний суд України. URL: http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pravo/article/viewFile/9261/8389

11. Ткаченко Н. Б. Макроекономічні аспекти державних закупівель. *Фінанси України*. 2009. №8 . С. 82-88.

12. Альциванович О. В. Теоретико-категоріальний аналіз поняття публічних закупівель та корупційних ризиків при їх здійсненні в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2018. Т. 6. № 9. С. 92-103.

13. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 р. № 922-VIII [Електронний ресурс] / із змін. та доп. від 26.06.2021 р. . // Відомості Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text

14. Закон України "Про внесення змін до деяких законів України у сфері державних закупівель щодо приведення їх у відповідність з міжнародними стандартами та вжиття заходів з подолання корупції" № 679-VIII від 41 15.09.2015. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-19

15. Петруненко Я.В. Принципи державних закупівель в Україні. *Вісник господарського судочинства*. 2008. № 3. С. 174-179.

16. Прядко В.В. Фінансово-економічні механізми формування ринку державних закупівель. *Ефективна економіка*. 2013. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua

17. Бюджетного кодексу України від 13.04.2020 № 552 із змінами від 19.10.2020 р. *Відомості Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text

18. Постанови Кабінету Міністрів України «Питання про Міністерства економіки» від 20 серпня 2014 року № 459 / із змін. та доп. від 08. 04. 2015р. *Відомості Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-п#Text

19. Наказ Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського осподарства

України «Про веб-портал Уповноваженого органу з питань закупівель» від 07.04.2020 р. № 648. *Відомості Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0648915-20#n603

20. Офіційний сайт веб портал публічних закупівель України. URL: http://prozorro.org

21. Інформаційний лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Щодо адміністратора електронної системи закупівель» від 07.02.2017 року № 3302-06/3810-03. URL: https://infobox.prozorro.org/news-mert/shchodo-elektronnoji-sistemi-zakupivel

22. Олександр Шатковський, Тарас Шимко. Як брати участь в тендерах: Постачальник, Замовник, Процедури Закупівлі. Стаття підготовлена Проектом “Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС”. URL: https://infobox.prozorro.org/articles/yak-brati-uchast-u-publichnih-zakupivlyah-v-ukrajini-osnovni-fakti

23. ДП "ПРОЗОРРО". Відкриті торги: строки проведення. Детально про кожен етап відкритих торгів. URL: https://infobox.prozorro.org/articles/procedura-vidkriti-torgi

24. Інформаційний лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «ЩОДО РОЗРОБКИ ТЕНДЕРНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ» від 07.02.2017 року № 3302-06/3812-06. URL: https://infobox.prozorro.org/news-mert/shchodo-rozrobki-tendernoji-dokumentaciji

25. Ткаченко А. М., Бугрім О. Ю., Данько А. А. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: Економічні науки. 2012. № 6. С. 241-248. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?cat=57 (дата звернення: 03.12.2021). DOI: 10.31891/2307-5740-2021-300-6-38

26. Іванов Г. А. Побудова імітаційної моделі лібералізованого ринку електричної енергії з урахуванням особливостей функціонування ОЕС України : дис. ... канд. тех. наук : 05.14.01/ НАНУ Інститут електродинаміки; НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Київ, 2021. 191 с.

27. Мельков С. А. Государственное и муниципальное управление. Введение в специальность: учеб. пособие. М.: Кнорус, 2016. 185 с.

28. Мельник Л. Г. Економіка енергетики: підручник. Суми: Університетська книга, 2015. 380 с.

29. Закон України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 р. № 2019-VIII [Електронний ресурс] / із змін. та доп. від 29.08.2021 р. *Відомості Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19/ed20210829#Text

30. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг. URL: https://www.nerc.gov.ua

31. Постанова «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії» від 14.03.2018 р. № 312 [Електронний ресурс] / із змін. та доп. від 19.05.2021 р. // Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0312874-18#Text.

32. Публічний модуль аналітики публічних закупівель . Режим доступу: URL: http://bipro.prozorro.org

33. Офіційний сайт Департаменту освіти і науки Запорізької міської ради Режим доступу: URL: https://osvita.city

34. Сайт оператора ринку ДП «ОПЕРАТОР РИНКУ» Режим доступу: URL:https://www.oree.com.ua

35. Офіційний сайт ТВО Олександрівського району Режим доступу: URL: http://tvogovt.zp.ua

36. ГОСТ 12.0.003-74*. Система стандартов безопасности труда. Опасные и вредные производственные факторы. Классификация. [Введ. 1976-01-01 : чинність документа відновлена з 26.04.2019 до 01.01.2022 згідно з наказом ДП «УкрНДНЦ» від 24.04.2019 № 111]. М. : Госстандарт СССР, 1974. 4 с. URI : https://dnaop.com/html/1596/doc-ГОСТ_12.0.003-74.

37. ДСанПіН 3.3.2.007-98. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин. [Чинний від 1998-12-10]. К. : МОЗ України, 1998. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007282-98#o4.

38. ПУЕ-2017. Правила улаштування електроустановок. [На заміну ПУЕ-86 ; чинний з 2017-08-21]. К. : Міненерговугілля України, 2017. 617 с. URL : https://art-

energetyka.com.ua/Правила-улаштування-електроустановок.pdf.

39. ДСТУ Б В.2.5-82:2016. Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом. [На заміну ДБН В.2.5-27-2006 ; чинний від 2017-04-01]. К. : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 109 с.

40. НПАОП 40.1-1.32-01. Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок. [На заміну глав 5.4 5.5 7.1 7.2 7.3 7.4 7.6 Правил устройства электроустановок, затв. Міненерго СРСР 06.07.1984 р. ; чинний від 2002-01-01]. – К. : Мінпраці України, 2001. URL : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0272203-01/card2#Card.

41. НАПБ А.01.001-2014. Правила пожежної безпеки в Україні. [На заміну НАПБ А.01.001-04 ; чинний від 2014-12-30]. К. : МВС України, 2014. 91 с. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15#n14.

42. НПАОП 40.1-1.21-98. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. [На заміну ДНАОП 0.00.1.21-84 ; чинний з 1998-01-09]. К. : Мінпраці України, 1998. 89 с. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0093-98#o16.

43. Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів [Чинний від 2006-11-05. : станом на 21.02.2017 р]. К. : Мінпаливенерго України, 2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1143-06/paran22#n22.

44. НПАОП 0.00-7.15-18. Вимоги щодо безпеки та захисту здоров’я працівників під час роботи з екранними пристроям. [На заміну НПАОП 0.00-1.28-10 ; чинний від 2018-05-18]. К. : Мінсоцполітики України, 2018. 6 с. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18.

45. НПАОП 0.00-7.11-12. Загальні вимоги стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників. [На заміну наказу МНС України від 26.12.2011 № 1350 ; чинний від 2012-03-16]. К. : МНС України, 2012. 37 с. Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-12.

46. 90/270/ЄЕС. Про мінімальні вимоги безпеки та здоров’я при роботі з екранними пристроями. [Чинний від 1990-05-29]. Брюссель. : Рада Європейських співтовариств, 1990. 14 с. Режим доступу :

http://docs.pravo.ru/document/view/32704903/.

47. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. [На заміну «Гигиенической классификации труда (по показателям вредности и опасности факторов производственной среды, тяжести и напряженности трудового процесса)», затвердженої заступником Головного державного санітарного лікаря СРСР, 12.08.1986 р. № 4137-86 ; чинний від 2014-05-30]. К. : МОЗ України, 2014. 94 с. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14#n14.

48. ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень. [Чинний від 1999-12-01]. К. : МОЗ України, 1999. 106 с. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/va042282-99.

49. ГОСТ 12.1.005-88. Система стандартов безопасности труда. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны. [На заміну ГОСТ 12.1.005-76 ; чинний з 1989-01-01 : чинність документа відновлена з 26.04.2019 до 01.01.2022 згідно з наказом ДП «УкрНДНЦ» від 24.04.2019 № 111]. М. : МОЗ СРСР, 1988. 50 с. URL : http://docs.cntd.ru/document/1200003608.

50. ДБН В.2.5-67:2013. Опалення, вентиляція та кондиціонування. [На заміну СНиП 2.04.05-91 ; крім розділу 5 та додатка 22. ; чинний від 2014-01-01]. К. : Мінрегіонбуд України, 2013. 149 с. Режим доступу : https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-1018

51. ДБН В.2.5-28-2018. Природне і штучне освітлення. [На заміну ДБН В.2.5-28-2006 ; чинний з 2019-03-01]. К. : Мінрегіон України, 2018. 133 с. URL : https://ledeffect.com.ua/images/__branding/dbn2018.pdf.

52. ДСН 3.3.6.037-99. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку. [Чинний від 1999-12-01]. К. : МОЗ України, 1999. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/va037282-99.

53. ДСН 3.3.6.039-99. Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації. [Чинний від 1999-12-01]. К. : МОЗ України, 1999. 106 с. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/va039282-99.

54. НПАОП 0.00-7.113-14. Вимоги до роботодавців щодо захисту працівників

від шкідливого впливу електромагнітних полів. [Чинний від 2014-03-21]. К. : Міненерговугілля України, 2014. 116 с. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0335-14#n25.

55. ДСНіП 3.3.6.096-2002. Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів [Чинний від 2003-03-13]. – К. : МОЗ України, 2003. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0203-03#o14

56. ДК 003:2010. Класифікатор професій. [На заміну ДК 003:2005 ; чинний від 2010-01-11 ; станом на 15.02.2019]. К. : Держспоживстандарт України, 2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10.

57. ДСТУ EN 2:2014. Класифікація пожеж (EN 2:1992; EN 2:1992/A1:2004, IDT). [На заміну ГОСТ 27331-87 ; чинний з 01.01.2016]. К. : Мінекономрозвитку України, 2014. 7 с. URL : https://ts.kiev.ua/klasyfikatsiia-pozhezh/.

58. Правила експлуатації та типових норм належності вогнегасників. [На заміну НАПБ Б.03.001-2004 ; чинний від 2018-02-23]. К. : МВС України, 2018. 23 с. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0225-18#n13.

59. ДСТУ Б В.1.1-36:2016. Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою. [На заміну НАПБ Б.03.002-2007 ; чинний від 2017-01-01]. К. : Мінрегіонбуд України, 2016. 66 с. Режим доступу : https://studfile.net/preview/7596676/.

60. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об’єктів будівництва. Загальні вимоги. [На заміну ДБН В.1.1.7-2002 ; чинний від 2017-06-01]. К. : Мінрегіон України, 2017. 47 с. URL : https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-88.

61. СНиП 2.09.02-85* Производственные здания. Зі змінами. [На заміну СНиП II-90-81 ; СНиП II-М.2-62 ; СН 317-65 ; СН 353-66 ; чинний від 1987-01-01]. К. : Госстрой СССР, 1988. URL : http://www.cgntb.dp.ua/menu_479.html.

62. ДБН В.2.5-56:2014. Системи протипожежного захисту. [На заміну ДБН В.2.5-56:2010 ; СНиП 2.04.05-91 (розділи 5 та 22) ; чинний від 2015-07-01]. К. : Мінрегіон України, 2014. 191 с. URL : https://nvfi.biz/-norms/-ДБН/2014%20ДБН%20В.2.5-56%20Системи%20протипоженого%20захисту.

63. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-

VI. Редакція від: 10.06.2021. Режим доступу: URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#n49

64. Офіційний сайт Мінекономрозвитку Головна/Публічні закупівлі/Професіоналізація/ Загальна інформація URL: https://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=e5af475f-cd00-4880-b6e3-19e414b23e78&title=ZagalnaInformatsiia

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Умовну класифікація органів контролю в сфері публічних закупівель в Україні

ДОДАТОК Б

Схема перевірки чи є підприємство Замовника, якому необхідно проводити Закупівлі в рамках дії Закона.

ДОДАТОК В

Основні типи процедур закупівель, згідно вартісного порогу (очикуваної вартісті закупівлі), яка є необхідною для закупівлі товарів, робіт та послуг за державні кошти Замовником.

Звичайні закупівельники	Закупівельники монополісти	Як проводити закупівлю:
до 50 тис. грн.		Пряма закупівля або в ProZorro
від 50 до 200 тис. грн. *(1,5 млн. для робіт)*	від 50 до 1 млн. грн. *(5 млн. для робіт)*	Закупівля в ProZorro або звіт (вимог до строків та пакету документів немає)
від 200 тис. грн. *(1,5 млн)* до 133 тис. євро *(5 млн. євро для робіт)*	від 1 млн. грн. *(5 млн.)* до 133 тис. євро *(5 млн. євро для робіт)*	Відкриті торги (**15 днів**) Конкурентний діалог Переговорна процедура
від 133 тис. євро *(5 млн. євро для робіт)*		Відкриті торги з публікацією англ.мовою (**30 днів**) Конкурентний діалог Переговорна процедура

ДОДАТОК Д

Складові вартості електронергії , які є необхідними для формування очикуваної вартості бюджету закупівлі

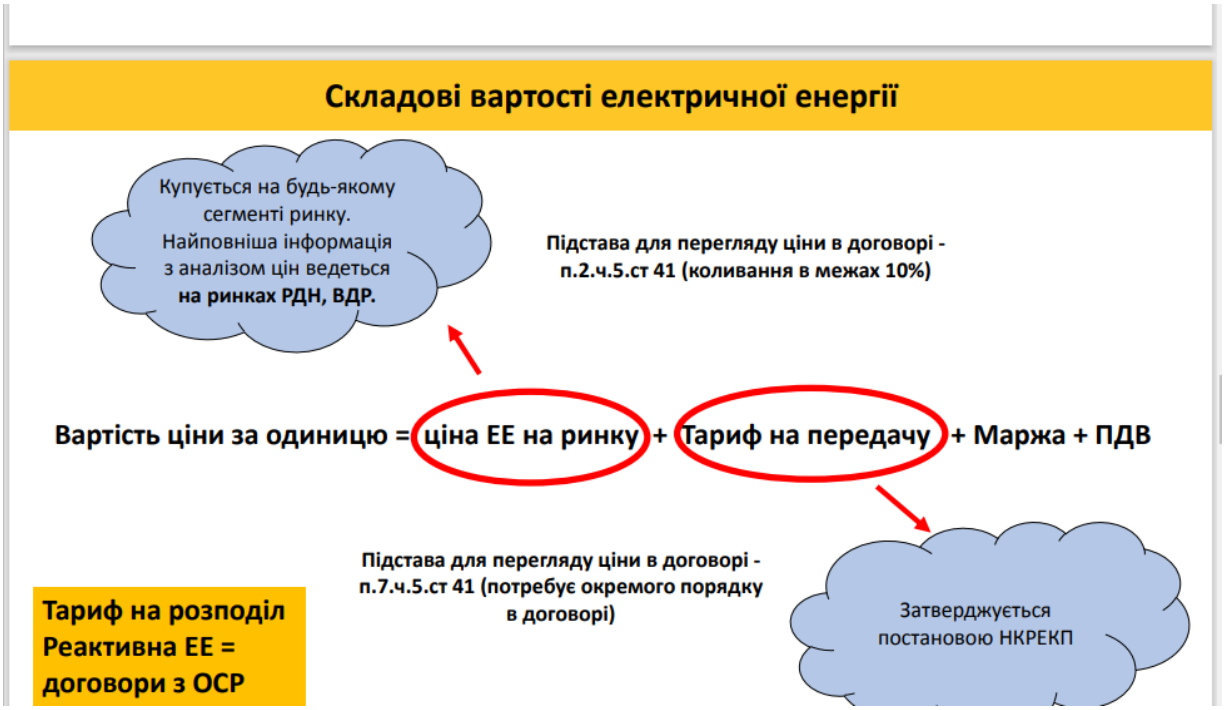

ДОДАТОК Е

Ієрархія організатора закупівель електроенергії Департаменту освіти та науки у Запорізької області, згіно код ДК 09310000-5 електрична енергія, згідно даних модуля аналітики публічних закупівель.*

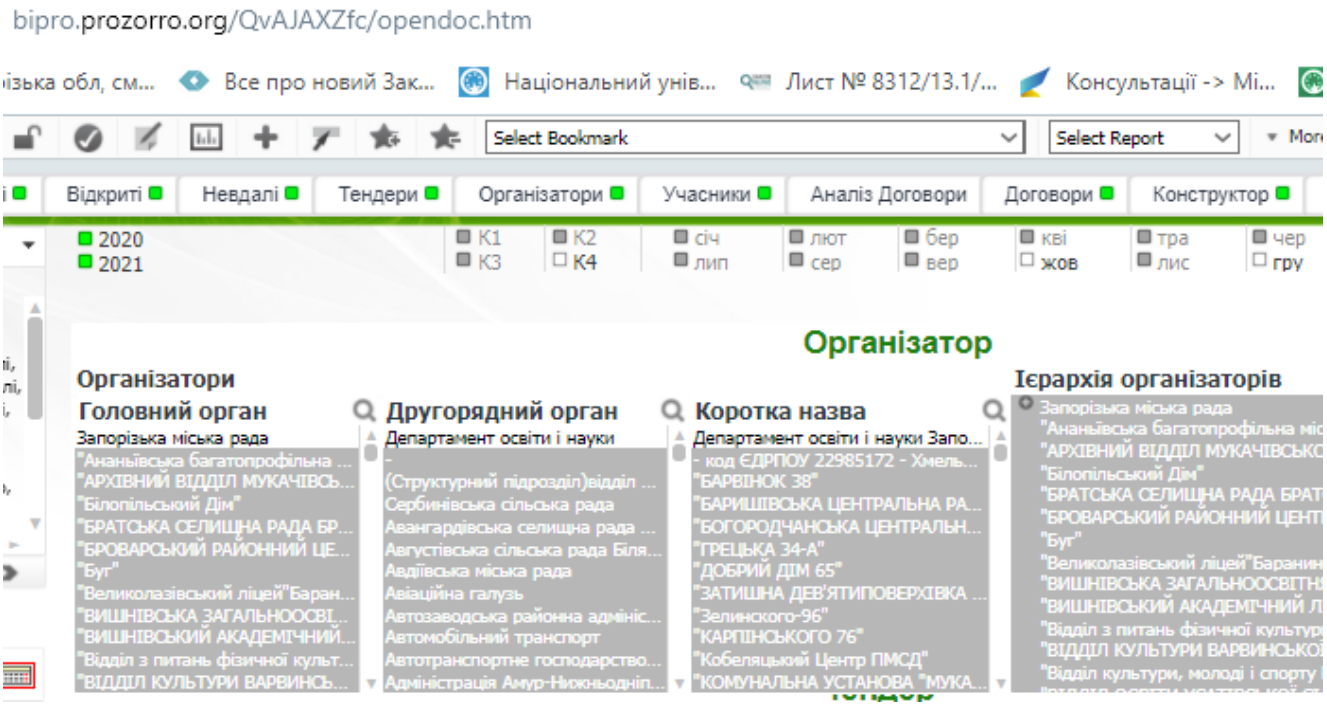

*Видруківка з сайту професійного модуля аналітики публічних закупівль www. bipro.prozorro.org

ДОДАТОК Ж

Закупівлі електроенергії для об’єкту Департаменту, який розташований у м.Запоріжжя, вул Незалежної України, 39б у 2021-2020рр *

2020 2021 | К1 К2 К3 К4 | січ лип | лют сер | бер вер | кві жов | тра лис | чер гру | Тиждень Дата

Повернутися до списку

Організатор	Департамент освіти і науки Запорізької міської ради
Юридична назва	Департамент освіти і науки Запорізької міської ради
Код	37573094
Представник	Олена Олександрівна Іванишина
Телефон	+380617086970
Ел. пошта	ea.ivanishina@ukr.net
Країна	
Регіон	
Населений пункт	
Індекс	69037
Адреса	вул. Незалежної України, 39-Б
Тип організатора	Органи державної влади, місцевого самоврядуванн...

Очікувана вартість тендерів	299 106,00
Кіль-ть тендерів	2
Кіль-ть завершених тендерів	1
Очікувана вартість завершених тендерів	149 553,00
Кіль-ть відкритих тендерів	0
Кіль-ть лотів з 1 учасником	1
Кіль-ть унікальних учасників	1
Кіль-ть підписаних договорів	1
Сума підписаних договорів	132 603,66
Кіль-ть скарг на умови/рішення	0/0
Кіль-ть CPV класифікаторів	0
Економія	16 949,34
% економії	11,33%

Лоти | Тендери | Учасники | Пропозиції | Договори | Додаткові реквізити

Лоти - Кількість 2

Лот	Ідентифікатор лота	Статус лота	Початкова дата аукціону	Кінцева дата аукціону	Посилання	Кіль-ть унікальних ...	Оч варт
код ДК 021:2015 – 09310000-5 Електричн...	UA-2021-10-25-001331-b-L1	Скасовано лот закупівлі	04.11.2021 12:48:04	-		0	
код ДК 021:2015 – 09310000-5 Електричн...	UA-2021-10-19-012545-c-L1	Завершено лот закупівлі	-	-		1	

Тендери | Організатори | Учасники | Аналіз Договори | Договори | Конструктор | безТД | Тендерна документація | Договора НВ | ДНВ | До

2020 2021 | К1 К2 К3 К4 | січ лип | лют сер | бер вер | кві жов | тра лис | чер гру | Тиждень Дата

Повернутися до списку

Організатор	Департамент освіти і науки Запорізької міської ради
Юридична назва	Департамент освіти і науки Запорізької міської ради
Код	37573094
Представник	Олена Олександрівна Іванишина
Телефон	+380617086970
Ел. пошта	ea.ivanishina@ukr.net
Країна	
Регіон	
Населений пункт	
Індекс	69037
Адреса	вул. Незалежної України, 39-Б
Тип організатора	Органи державної влади, місцевого самоврядуванн...

Очікувана вартість тендерів	998 021,58
Кіль-ть тендерів	2
Кіль-ть завершених тендерів	1
Очікувана вартість завершених тендерів	499 010,79
Кіль-ть відкритих тендерів	0
Кіль-ть лотів з 1 учасником	1
Кіль-ть унікальних учасників	2
Кіль-ть підписаних договорів	0
Сума підписаних договорів	0,00
Кіль-ть скарг на умови/рішення	0/0
Кіль-ть CPV класифікаторів	0
Економія	10,79
% економії	0,00%

Лоти | Тендери | Учасники | Пропозиції | Договори | Додаткові реквізити

Лоти - Кількість 2

Лот	Ідентифікатор лота	Статус лота	Початкова дата аукціону	Кінцева дата аукціону	Посилання	Кіль-ть унікальних ...	Оч варт
код ДК 021:2015 – 09310000-5 Електричн...	UA-2020-12-21-000996-c-L1	Завершено лот закупівлі	11.01.2021 14:43:25	11.01.2021 15:04:26	https://auction.openprocure	2	
код ДК 021:2015 – 09310000-5 Електричн...	UA-2020-12-02-009781-b-L1	Неуспішний лот закупівлі	-	-		1	

*Видруківка з сайту професійного модуля аналітики публічних закупівль www. bipro.prozorro.org

ДОДАТОК 3

Перелік завершених закупівель електроенргії у 2020р. в розрізі Замовників-організаторів торгів, підпорядкованих Департаменту

Процедура закупівлі	Організатор	Сумма по полю Кіль-ть тендерів	Сумма по полю Очікувана вартість	Сумма по полю Поточна сума договорів	Сумма по полю Економія
Відкриті торги	КЗ "Терпіннівська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" ЗОР	1	530 000,00	275 036,71	187 301,00
	КУ "ЗАПОРІЗЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ САНАТОРНА ШКОЛА-ІНТЕРНАТ №7 І-ІІ СТУПЕНІВ" ЗОР	1	540 000,00	506 078,10	18 401,00
	Комунальний заклад "Бердянська загальноосвітня санаторна школа-інтернат І-ІІІ ступенів" Запорізької обласної ради	1	700 000,00	632 399,98	67 600,02
	Комунальний заклад "Гуляйпільська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	1	549 600,00	542 730,00	6 870,00
	Комунальний заклад "Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат "Оберіг" Запорізької обласної ради	1	317 139,84	270 449,81	46 690,03
	КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ЗАПОРІЗЬКА СПЕЦІАЛЬНА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА-ІНТЕРНАТ № 1 " ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ	1	545 425,00	436 724,70	54 109,00
	Комунальний заклад "Новомиколаївський навчально-реабілітаційний центр "Паросток" імені В.А.Польського" Запорізької обласної ради	1	600 000,00	478 080,00	121 920,00
	Комунальний заклад вищої освіти "Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія" Запорізької обласної ради	3	1 134 350,00	902 846,87	231 500,00
Відкриті торги Итог		10	4 916 514,84	4 044 346,17	734 391,05
Переговорна процедура	Комунальний заклад "Вільнянська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	1	405 000,00	405 000,00	0,00
	Комунальний заклад "Молочанська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	1	335 144,13	110 244,78	0,00
	Комунальний заклад "Токмацька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	1	209 288,00	145 640,11	0,00
	КУ "Василівська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат ЗОР"	1	258 497,00	258 494,32	0,00
Переговорна процедура Итог		4	1 207 929,13	919 379,21	0,00
Переговорна процедура за нагальною потребою	Комунальний заклад "Вільнянська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	1	431 522,77	431 522,77	0,00
	Комунальний заклад "Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат "Оберіг" Запорізької обласної ради	1	414 235,40	414 235,40	0,00
	Комунальний заклад "Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат "Орієнтир" ЗОР	2	732 497,30	472 212,44	0,00
	КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ЗАПОРІЗЬКА СПЕЦІАЛЬНА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА-ІНТЕРНАТ № 1 " ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ	2	635 880,41	635 880,41	0,00

	КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ЗАПОРІЗЬКА СПЕЦІАЛЬНА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА-ІНТЕРНАТ № 2" ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ	1	438 999,00	285 847,24	0,00
	КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ" ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ	3	572 646,25	572 646,25	0,00
	комунальний заклад "Кам'янська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	1	477 397,00	477 397,00	0,00
	Комунальний заклад "Кам'янсько-Дніпровська загальноосвітня санаторна школа-інтернат"ЗОР	2	1 466 055,02	1 466 055,02	0,00
	Комунальний заклад "Малобілозерська спеціалізована естетична школа-інтернат II-III ступенів "Дивосвіт" Запорізької обласної ради	3	856 723,93	856 723,93	0,00
	КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ЛІЦЕЙ-ІНТЕРНАТ II-III СТУПЕНІВ" ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ	1	403 000,00	238 543,71	0,00
	Комунальний заклад "Преславська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	1	308 125,00	210 929,68	0,00
	Комунальний заклад "Чернігівська загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів" Запорізької обласної ради	2	430 465,09	333 205,84	0,00
	Комунальний заклад вищої освіти "Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія" Запорізької обласної ради	1	182 160,00	176 160,60	0,00
	Мелітопольська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат "Гармонія"ЗОР	1	303 928,00	303 928,00	0,00
Переговорна процедура за нагальною потребою Итог		22	7 653 635,17	6 875 288,29	0,00
Процедура звітування про укладений договір	КЗ "Терпіннівська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" ЗОР	1	487 957,12	487 957,12	0,00
	Комунальний Заклад "Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді" Запорізької обласної ради	1	30 001,00	27 125,16	0,00
	Комунальний заклад "Кам'янсько-Дніпровська загальноосвітня санаторна школа-інтернат"ЗОР	1	12 557,44	12 557,44	0,00
	Комунальний заклад "Чернігівська загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів" Запорізької обласної ради	1	39 998,62	39 998,62	0,00
Процедура звітування про укладений договір Итог		4	570 514,18	567 638,34	0,00
Спрощена процедура закупівлі	КЗ "Новомиколаївська загальноосвітня школа-інтернат I-II ступенів" ЗОР	1	171 500,00	168 700,00	2 800,00
	Комунальний заклад "Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді "Грані" Запорізької обласної ради	1	66 167,36	63 803,70	2 363,66
	Комунальний заклад "Матвіївська загальноосвітня санаторна школа-інтернат I-III ступенів" Запорізької обласної ради	1	137 700,00	137 630,40	69,60
Спрощена процедура закупівлі Итог		3	375 367,36	370 134,10	5 233,26
Общий итог		43	14 723 960,68	12 776 786,11	739 624,31

ДОДАТОК І

Онлайн-карта енергетичного сектору України

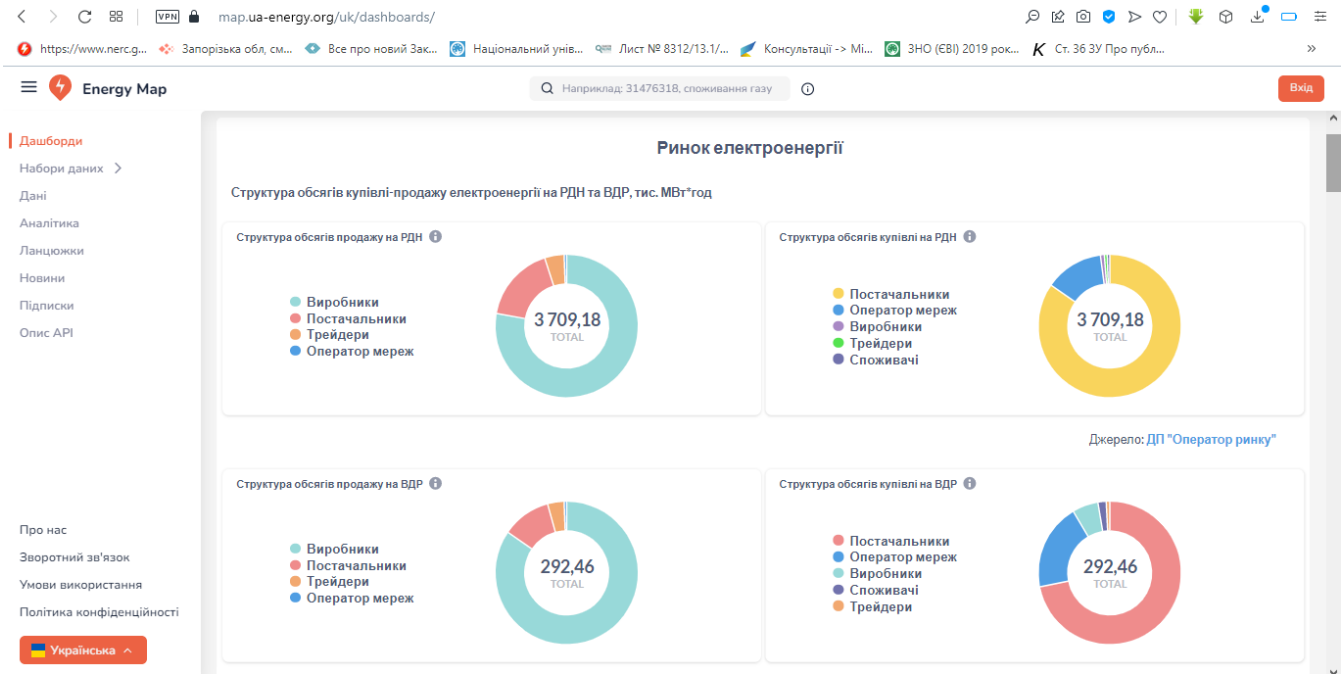

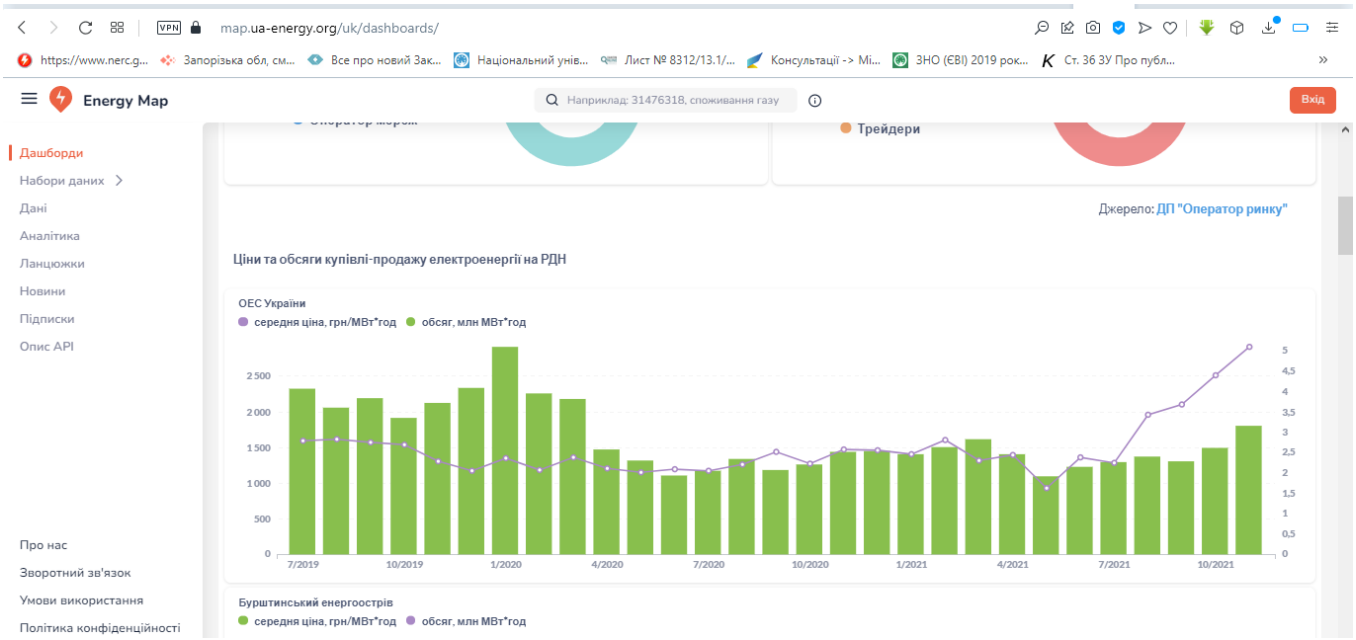

**Видруківка з сайту «Онлайн-карти енергетичного сектору»*

ДОДАТОК К
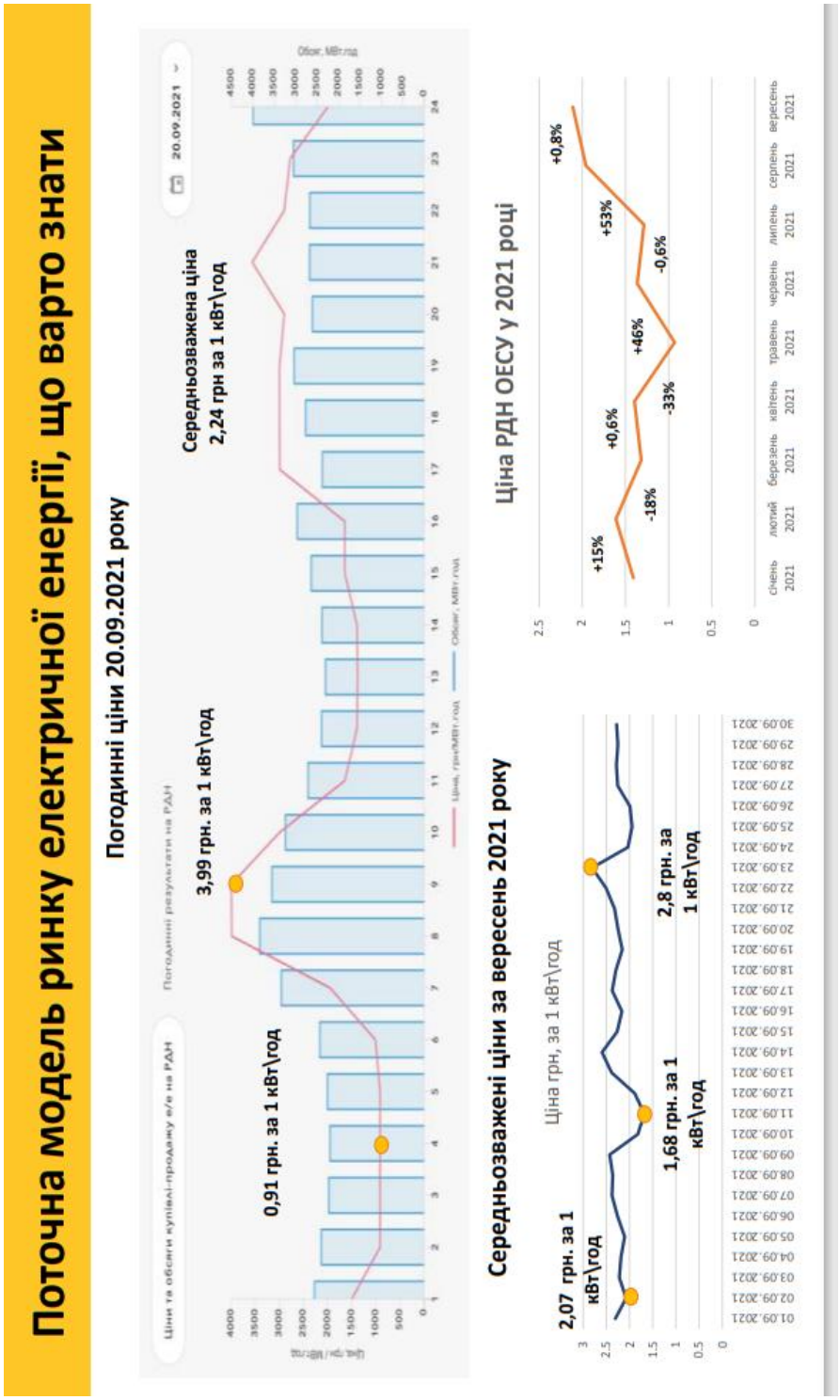
Інформація про поточну модель ринку елекроенергії та інформація про погодині ціни на ринку РДН в торговій зоні ОЕС станом на 20.09.2021 р.